

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 15.

Joi, 16 Aprilie 1936

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) POLITICA EXTERNĂ :		c) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa iugoslavă	306	Presa engleză	306
		„ maghiară	306
b) POLITICA INTERNĂ :		d) DIVERSE :	
Presa elvețiană	306	Presa greacă	306

II. DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO

	Pag.
Presa germană	307
„ franceză	308
„ engleză	310
„ belgiană	311
„ elvețiană	312
„ sovietică	312
„ polonă	312
„ cehoslovacă	313
„ austriacă	313
„ maghiară	313
„ evreiască din străinătate	313

III. INTRODUCEREA SERVICIULUI MILITAR IN AUSTRIA

Presa austriacă	314
„ cehoslovacă	314
„ iugoslavă	314

	Pag.
Presa franceză	316
„ engleză	317
„ italiană	317
„ elvețiană	317
„ polonă	318
„ bulgară	318

IV. CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANȚIUNILE

Presa italiană	318
„ franceză	320
„ engleză	322
„ germană	323
„ polonă	323
„ Statelor-Unite	323
„ evreiască din străinătate	324

V. PROBLEME EUROPENE

Politica externă a Franței	324
Politica externă a Austriei	324
Relațiile iugoslavo-bulgare	324

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

POLITICA EXTERNĂ

Presa iugoslavă.

PRAVDA din 6 Aprilie publică declarațiile d-lui Buroff, fost ministru de interne al Bulgariei, făcute corespondentului său la Sofia. Intre altele d. Buroff spune:

„Dorințe și dispoziție pentru o apropiere între Bulgaria și România există la ambele popoare, este însă regretabil că nu s'a întreprins nicio acțiune în acest sens. Este evident că ne găsim încă într'o fază de neîncredere reciprocă, neîncredere care împiedecă acțiunea ambelor guverne în direcția încheierii unei înțelegeri. Pentru ca să se evite dificultățile, situația trebuie privită deschis“.

După ce citează unele chestiuni în litigiu, între cele două țări, d. Buroff încheie:

„Noi am semnalat, pe scurt, chestiunile care trebuiesc rezolvate. Și Românii trebuie să ia măsuri pentru înlăturarea tuturor piedicilor ce stau în calea încheierii unei înțelegeri sincere“.

POLITICA INTERNĂ

Presa elvețiană.

JOURNAL DES NATIONS din 8 și 9 Aprilie publică unele telegrame despre situațiunea politică internă a României cu privire la declarațiunile d-lui Mihalache, „care protestând contra închiderii Parlamentului a aprobat politica externă apărută de Titulescu“, și despre demisia d-lui subsecretar de Stat Titeanu.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

FINANCIAL TIMES din 6 Aprilie analizează situația bancară din România, într'un articol cu titlul: „Legile bancare post-belice din România și efectele lor“.

Ziarul susține că unele din legile financiare din ultimul timp au lărgit scopul și activitatea Băncii Naționale, în ce privește organizarea și controlul sistemului bancar din România, așa că datorită situației ei preponderente, ca bancă de emisiune a putut să aibă o influență folosită în circulația creditului, ajungând ca situația băncilor, în general, să fie mai sănătoasă.

FINANCIAL TIMES adaugă:

„Mai presus de toate, legislația privitoare la credit, ușurând lichidarea trecutului și îngrijind de viitor, a restaurat încrederea. Astfel, bilanțul a 34 de luni, fiecare cu un capital nominal de cel puțin 40 de milioane lei, a arătat o creștere a depunerilor de peste un miliard lei — un fenomen al cărui importanță constituie dovada vădită a rezervii creditului în România“.

Presa maghiară.

Cu data de 10 Aprilie, PESTER LLOYD publică o corespondență din București, în care compară bugetul român cu bugetul maghiar. Constată că deosebirea între

cele două bugete constă în faptul că România maschează adevărata situație a finanțelor, pe când Ungaria mărturisește deschis deficitul.

DIVERSE

Presa greacă.

Cotidianul atenian KATHIMERINI din 12 Aprilie, ocupându-se de vizita în capitala Greciei a d-lui ministru Franasovici, scrie:

„Sosirea la Atena a ministrului de comunicații român, a fost salutată din partea guvernului și din partea presei cu sinceră bucurie.

„Această bucurie corespunde nu numai sentimentelor de amicitie și simpatie pe care grecii le mențin pentru națiunea română și reprezentanții ei oficiali, ei și speranței, justificate de declarațiile d-lui Franasovici, la Salonic, că în timpul șederii d-sale în Grecia va studia problemele de comunicație care privesc cele două țări. Și aceste probleme sunt destul de însemnate.

„Printre altele, un loc de frunte îl ocupă chestiunea legăturii feroviare directe între România și Grecia, precum și chestiunea conexă a podului de pe Dunăre.

„Punctul de vedere al Greciei în această privință nu este necunoscut d-lui Franasovici.

„D-sa trecând prin Salonic și văzând desigur, la fața locului, cât de importantă este însemnătatea comercială a portului și care sunt posibilitățile de facilitare a comerțului balcanic prin acest port, va fi în măsură să aprecieze și temeinicia punctului de vedere grec, cu privire la podul de pe Dunăre și la comunicația directă, prin Salonic, între Grecia și România“.

Ziarul ELEFTERON VIMA scrie, la rândul său, următoarele:

„Sosirea d-lui Franasovici în Capitală, cu toate că această călătorie nu este oficială, constituie un eveniment pe care poporul grec îl salută cu bucurie, de oarece îi se oferă ocazia de a manifesta în persoana d-sale toată simpatia și prietenia ce o poartă nobilei națiuni române.

„Dar și în afară de aceasta, d. Franasovici este bine-venit în țara noastră, de oarece situația d-sale în guvernul român, ca unul din factorii cei mai puternici, precum și specialitatea d-sale în chestiunile de comunicații, îi vor permite, în timpul cât va rămâne în Grecia, să studieze cu atențiune și să urmărească apoi soluționarea diferitelor probleme de comunicație care interesează cele două State.

„Și nu sunt numai căile de comunicație maritime care concentrează atențiunea țării noastre.

„Legătura noastră feroviară cu România este atât de primitivă, încât ar fi trebuit de mult să ne gândim a o aranja într'un mod mai civilizat.

„Din fericire, încheie ziarul grec, d. Franasovici, trecând prin Salonic, a declarat presei că se va interesa de aceste chestiuni și aceasta ne permite să credem că această călătorie a d-sale în Grecia, îmbinând agreabilul cu utilul, nu va rămâne infructuoasă“.

DUPĂ DENUNȚAREA TRATATULUI DELA LOCARNO

Presă germană.

Atenția presei germane s'a concentrat asupra contra-propunerilor de pace, înfățișate de guvernul francez, care au stârnit, cum era și de așteptat, critici și comentarii de dărză împotrivoire, ca și atacuri și proteste din din cele mai violente.

VOELKISCHER BEOBACHTER din 9 Aprilie, afirmă că, planul francez se caracterizează prin negarea propunerilor făcute de Germania.

„Nota franceză este un exemplu clasic al spiritului ce domnește la Paris, care, prin formule goale, interpretări juridice și false concepții moralizatoare, creează o atmosferă primejdioasă“, adaugă ziarul.

Oficiul național-socialist relevă că, pornind dela afirmația că nimeni nu contestă Germaniei egalitatea de drepturi, nota franceză este în întregime impregnată de însuși acest spirit de negație și de contestare.

BERLINER BOERSENZEITUNG din 9 Aprilie, pretinde că, din citirea documentului francez, rezultă că „oamenii de Stat ai Franței n'au înțeles nimic din spiritul timpului nostru.

„Ei cred, continuă ziarul, că ni se poate adresa cu tonul lui Clemenceau sau Poincaré. Contra-propunerile franceze nu arată nicăieri o intenție cât de mică de a face să progreseze lucrurile către un sfârșit favorabil.

„Este neîndoiește că pentru Germania astfel de contra-propuneri să fie de discutat“.

BERLINER TAGEBLATT din 9 Aprilie reproduce fragmente din părerile ziarelor engleze, asupra planului francez de pace, emis de d. Flandin, și trage concluzia că „până și cei mai părtinitori oameni politici englezi, admiratori ai Franței, fără să pomenim pe cei imparțiali, nu s'au entuziasmat de planul francez de pace, așa cum s'au emoționat la citirea celui german și spicuind presa celorlalte țări neutrale, putem afirma că, propunerile franceze au un slab ecou mondial“.

Intr'un articol semnat de Paul Scheffer, același ziar scrie:

„La Geneva, cum era și de așteptat, părerile reprezentanților puterilor locarniene s'au împărțit mai ales în urma intervenției Italiei, făcută prin baronul Aloisi. Controversele asupra propunerilor franceze de pace sunt foarte puternice și nimeni dintre oamenii imparțiali nu se sfiște să spue, în particular, că Franța trebuie socotită ca înfrângătoarea păcii. Totuși șovăielile Angliei de a luat o atitudine netedă și categorică, încurează toate socotelile și pronosticurile asupra soartei dezbaterilor în jurul noii așezări a păcii europene. De aceea Germania e hotărâtă să susție punctul ei de vedere cu și mai multă vigoare, sigură de dreptatea cauzei pe care o slujește“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 9 Aprilie, într'un articol intitulat „Frazele nu mai au preț“, scrie comentând opiniile presei mondiale:

„Fără îndoială, planul Flandin are vădita intenție de a ține Germania în șah, precum și pe aceea de a asigura Franței și puterilor ei ajutoare-aliante, o supremație și o dominație în toate chestiunile europene, ca speranțele maselor populare germane să nu poată ajunge niciodată la realizare.

„Tactica franceză e cusută însă cu ață albă și chiar

în cercurile cele mai imparțiale ale Societății Națiunilor, planul Flandin e socotit ca „fantastic, orgolios și inaplicabil“, sau, ca să utilizăm o glumă geneveză „Franța vrea să facă omeletă cu ouă clocite“.

„La Geneva nu mai e un secret pentru nimeni că planul Flandin a stârnit o profundă deosebire de vederi între Franța și Anglia, deși nimeni nu poate ști sau bănuși ce surprize poate rezerva, până la urmă, guvernul britanic, care precum se vede sprijină conversațiile Statelor majore ale puterilor locarniene. Teamă mi-e că guvernul britanic se va lăsa influențat de aceste conversații ale experților războiului“.

Același ziar publică în alt articol intitulat „Franța rămâne reacționară“, semnat de Dr. J., în care planul Flandin este aspru criticat:

„Planul a fost conceput în fierbințeala și frigurile campaniei electorale care urmărește succesul cu orice preț și de aceea e străbătut de ură, de acuzații nedrepte și de ațâțare împotriva Germaniei. D. Flandin voeste să țină mereu Germania de beregată. De aceea guvernul francez disprețuește propunerile germane și urmărește cu tenacitate politica ei de supremație europeană. Dar cu Germania lui Hitler e zadarnic, politica aceasta dă greș“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 9 Aprilie, scrie:

„Planul Flandin e plin de contradicții și vorbărie multă, ceea ce nu mai corespunde cu spiritul vremii și al realităților, care nu mai îngăduie umilințe și suferințe“.

Ziarele germane din 10 Aprilie publică textul integral al propunerilor franceze de pace, adăugând diverse comentarii.

VÖLKISCHER BEOBACHTER scrie:

„Presă parisiiană însoțește planul Flandin cu o muzică liniștită și de asemenea și conversațiile dela Geneva“.

In altă parte a ziarului se scrie:

„Franța cere Angliei să înceapă tratative asupra alianței militare, pe când d. Eden socotește că nu s'au epuizat toate căile unei conciliațiuni pașnice cu Germania“.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, vorbind de contrapropunerile franceze, scrie între altele:

„La prima vedere construcția propunerilor franceze face o impresie fantastică. E un adevărat „șgârie-nori“ de pacte și viziuni politice, un proiect cu adevărat pretențios, dar are toate greșelile, pe care le are, în chip firesc, un șgârie-nori. Indiferent însă de propunerile pe care le conține, planul Flandin înseamnă totuși un pas înainte în încercarea negocierelor.

„De unde acum câteva săptămâni numai, lumea întreagă a auzit acel categoric nu al Franței, care refuza orice tratative cu Germania, azi planul contrapropunerilor franceze răspunde propunerilor germane, ceea ce înseamnă o netezire a căilor de negocieri pașnice.

„Acceptabil sau nu, planul francez dă posibilități de discuție pe terenul și temeiul egalei îndreptățiri de care trebuie să se bucure toate națiunile care sunt interesate de pacea Europei și aceasta e marele avantaj adus de planul Flandin. Franța, fie și indirect, stă de vorbă cu Germania dela egal la egal, ceea ce în ultimele două decenii nu s'a întâmplat. Spinoasă e calea spre înțelegerea franco-germană, dar existența ei trebuie să bucure pe toți amicii adevărați ai păcii“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 10 Aprilie apreciază planul Flandin, astfel: „O colecție de mostre de încăleci“ și comentând, scrie:

„Prea se văd ghiarele pisicii prin pânza sacului, încât e mai bine să dea cărțile pe față și să nu mai îmbrobodească opinia publică cu frazeologia politică ametoare, ea să ascundă singurul scop urmărit: stăpânirea poliției continentale europene“.

BERLINER TAGEBLATT din 11 Aprilie publică unele comentarii ale redactorului său diplomatic dela Geneva, d. Paul Scheffer, în care acesta susține că:

„La Geneva răspunsul Italiei în chestia Abisiniei a venit să tulbure și mai mult atmosfera destul de încărcată a debaterilor și consfătuirilor asupra planului de pace Flandin, enervând mai ales pe d. Eden, ceea ce a creiat o situație de surescitare generală“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 11 Aprilie scrie că la Geneva s'a hotărât ca marea dezbateră asupra chestiei Locarno să fie amânată până la jumătatea lui Mai. Până atunci d. Eden va limpezi câteva din punctele socotite nebuloase din propunerile germane de pace.

„In felul acesta, încheie ziarul, s'a mai dat răgaz spiritelor prea înfierbântate să se potolească și propunerile germane să fie judecate cu mai mult calm“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 11 Aprilie, într'un articol intitulat „Pace în Europa numai cu Germania se poate“, scrie: „Toate încercările franceze de a zădărnici triumful planului german de pace se vor lovi de împotrivirea opiniei publice mondiale care a putut cumpăni acum de partea cui e sinceritatea“.

Ziarele germane din zilele de Paști 12, 13 și 14 Aprilie și-au redus comentariile politice.

Inceperea conversațiilor dintre reprezentanții Statelor majoare ale Franței, Angliei și Belgiei a provocat însă o vie nemulțumire în presa germană.

ESSENER NATIONALZEITUNG din 15 Aprilie, ziarul personal al d-lui Goering, comentează astfel convorbirile dela Londra:

„Date fiind intențiile pe care în modul cel mai vădit le are Germania, niciun observator obiectiv nu va putea înțelege pentru ce și în ce scop se desfășură aceste convorbiri.

„Faptul că două mari puteri din vestul Europei răspund prin pregătiri de războiu unei propuneri de pace cum n'a mai fost niciodată făcută, va apare istoricilor din viitor ca o culme de nebunie criminală“.

Presă franceză.

Planul francez găsește în ziarele din 9 Aprilie o primire favorabilă, dar ziarele regretă că publicarea sa a fost făcută în timpul reuniunii comitetului de 13.

PETIT PARISIEN nu ascunde că discutarea în același timp a problemei africane și a celei rhenane nu este favorabilă intereselor franceze:

„Cerând ca reuniunea puterilor locarniene să se țină la Geneva în loc de Bruxelles, prietenii noștri englezi știau ce fac. Amestecând cele două categorii de negocieri ei încercau să obțină în schimbul blândeții lor față de Italia, o blândețe din partea noastră față de Germania, deși cele două cazuri nu sunt nicidecum comparabile în legătură cu gravitatea eventualelor lor consecințe. D-nii Flandin și Paul Bonecour nu înclină nicidecum a se lăsa prinși în acest joc, care nu este potrivit atunci când securitatea Rhinului apare amenințată. De aceea delegația franceză a ținut din prima zi să ia pozițiune pe acest teren“.

LE FIGARO scrie: „Marea Britanie nu are decât o singură dorință: să negocieze cu Germania. Nu putem spune că ea acceptă în totul planul d-lui Hitler, dar ea nu acceptă nici planul nostru. Ea se teme să se lege prea mult pe continent. Securitatea este în ochii ei un lucru frumos, dar ea se teme să-l plătească prea scump. Mai sunt oameni care raționează ea și cum ne-am afla într'o perioadă de calm, refuzând să vadă primejdia care se apropie“.

L'ORDRE scrie: „Planul francez de pace își găsește isvorul într'o ideologie generoasă, însă față de starea actuală a Europei el nu corespunde nici realităților practice, nici realizărilor posibile. Planul are însă avantajul de a permite unele demonstrațiuni. Societatea Națiunilor este obligată să aleagă“.

„Planul este cu adevărat orientat spre căutarea păcii organizate, scrie LE POPULAIRE: „El cuprinde formule foarte fericite, care pot impresiona opinia publică a cărei concurs este indispensabil pentru realizarea țelului propus“.

In ECHO DE PARIS d. Pertinax comentează cu elogiuri memoriul francez și cu severitate planul de pace.

„Planul nu reprezintă decât o încercare a guvernului francez de a opune ideologia pacifică ideologiei războinice a Berlinului. Totuși, subliniem o tendință supărătoare care s'a manifestat și anume aceea care consistă în a face ca soarta Europei să depindă de un vot al Consiliului și al Adunării din Geneva și al nu știm căror alte organisme. Declarația ne readuce la idealul unui supra-Stat care părea că a dispărut definitiv odată cu conferința pentru desarmare din 1932“.

LE TEMPS scrie:

Ceea ce nu se poate tăgădui este că planul francez se inspiră din cel mai larg spirit de cooperare europeană, și că el deschide posibilitatea unei vaste negocieri din care nicio putere nu va fi exclusă. Desfășurându-se în întregime în cadrul Societății Națiunilor, planul francez dă o bază de discuții infinit mai precisă și mai sigură decât vagile propuneri formulate de guvernul din Berlin.

„Puterile ferm atașate Societății Națiunilor și securității colective n'ar putea rămâne indiferente în fața unei astfel de inițiative. Însăși Germania găsește în planul francez elemente de un real interes pentru ea. Rămâne de știut dacă Reichul și chiar și alte națiuni voesc în mod sincer ordinea și pacea în egalitatea de drepturi și în cadrul unei securități depline pentru toate națiunile“.

In numărul din 10 Aprilie PARIS SOIR, într'un articol intitulat: „Să nu facem jocul lui Hitler“, d. Paul Reynaud, fost ministru, atrage atenția opiniei publice asupra iminenței pericolului german:

„Germania a câștigat prima partidă și trebuie să ne întrebăm dacă ea nu este pe punctul de a o câștiga și pe cea de a doua. și dacă, în plus ea nu va reuși să turbure grav relațiile franco-britanice. Faptul că d. Hitler urmărește să separe Anglia de Franța, este foarte grav, cu atât mai mult cu cât relațiile între cele două țări au suferit o oarecare tensiune“.

După o expunere sumară a învinuirilor pe care Franța le aduce Angliei din cauza rigidității atitudinii ei față de Italia și după ce înfățișează răspunsul Angliei la aceste învinuiri și punctul ei de vedere în conflictul rhenan, d. Paul Reynaud, încheie:

„Nu este oare cazul să sfătuiem pe vecinii și prietenii noștri să informeze mai precis opinia publică britanică asupra gravității și poate, chiar iminenței pericolului german? Nu este cazul să le atragem atenția că, dacă ei au

norocul să trăiască în afara continentului, Franța, din punct de vedere geografic, este obligată să împace interesele sale atât cu acordul care o leagă cu o mare democrație, care are același ideal ca și ea, cât și cu o înțelegere pe care o dorim la Sud-Est cu un popor, apropiat nouă prin rasă, aliat în timp de războiu și căruia vom să-i păstrăm toată prietenia.

„Aceasta este o situație paradoxală și dificilă, de care amicii noștri britanici trebuie să țină seamă.

„Este cazul să le atragem atenția că numai de rapiditatea cu care își vor îndeplini datoria lor de asistență mutuală depinde, dacă vom avea sau nu războiu. Acei care asemeni nouă, voesc ca din haosul actual să se desvolte o Europă reînviată, știu bine că ea nu poate să se desvolte decât cu sprijinul celor două mari democrații occidentale, fiecare, lucrând pe picior de egalitate, fiecare arătând celeilalte considerația și respectul care i se cuvin.

„Oricum ar fi însă, aceste neînțelegeri, nu strică numai relațiilor dintre cele două popoare, ci și Societății Națiunilor, care nu poate să aibă o dezvoltare pașnică decât, dacă Anglia și Franța se declară de acord asupra principalelor chestiuni internaționale. De aceea, datoria tuturor acelor care au influență asupra opiniei publice este să lucreze în vederea unei mai bune înțelegeri între Anglia și Franța, pentru a potoli neînțelegerile, în loc să le agraveze. Să nu facem jocul lui Hitler“.

„Rezultatul discuțiilor dela Geneva este socotit drept un compromis între diferitele teze susținute, scrie d. Bourguès, în articolul publicat de PETIT PARISIEN din 11 Aprilie.

„Acest rezultat este din păcate numai o satisfacție parțială dată la dezideratele Franței. Este, însă îmbucurătoare constatarea că discuțiile au decurs într-o atmosferă cordială și că această cordialitate este socotită de delegații francezi, chiar superioară aceleia dela Londra“.

LE MATIN subliniază spiritul de cordialitate care a domnit în întrevederile de ieri dela Geneva.

„Marea Britanie nu a luat nicio hotărâre de a se retrage din discuție, ba ceva mai mult — după câte se spune — a dat dovadă, ca și ceilalți semnatari ai acordului dela Locarno de o deosebită grijă de a sublinia față de Germania înțelegerea care domnește între Paris, Londra și Bruxelles“.

Cu privire la conversațiile dintre Statele-Majore, LE MATIN anunță că 12 ingineri francezi vor merge la Londra, unde vor lua parte la întrevederile tehnice dintre experți.

În ECHO DE PARIS, d. Pertinax, se arată foarte pesimist asupra modului cum va fi rezolvat conflictul italo-abisinian. Referindu-se apoi la reuniunea puterilor locarniene, ziarul scrie: „Din fericire, ședința puterilor locarniene, care se anunța sub auspiciu, nu prea strălucite, a decurs într'un chip mult mai mulțumitor decât putea să fie închipuit“.

L'OEUVRE scrie că din cauza împrejurărilor actuale nu se putea spera ca discuțiile dela Geneva să se termine mai bine.

„Faptul cel mai de seamă de ieri, este acela că delegații englezi au lăsat impresia că ei sunt acum mult mai bine orientați decât acum câteva zile asupra redesteptării pan-germanismului“.

În LE JOURNAL, d. Saint Brice, scrie că faptul cel mai important este că negocierile continuă.

„Dar, pentru ca lucrurile să ni se pară mai plăcute, scrie ziarul, ni se spune că discuția a fost însuflețită de

un spirit mai favorabil decât la Londra. Acest fapt nu este tocmai încurajator, dacă ne amintim că au fost suficiente numai trei zile pentru ca să apară divergențe asupra sensului unora dintre părțile cele mai esențiale ale acordului dela 19 Martie“.

Oficiosul socialist LE POPULAIRE, este satisfăcut că a intervenit un acord între Anglia și Franța. „Acesta este un lucru bun, scrie ziarul. Planul francez a fost transmis Societății Națiunilor, care este acum sesizată în mod oficial cu propunerile de pace făcute de Franța, și că astfel conferința pentru organizarea păcii este în perspectivă. Aceasta este tot ce se putea spera deocamdată“.

În editorialul din 12 Aprilie, LE TEMPS, scrie:

„Pentru guvernul britanic marea chestiune actuală este aceea a Etiopiei; pentru guvernul francez este aceea pe care a pus-o Reichul. Guvernul britanic susține că inițiativa italiană din 3 Octombrie 1935 este mai gravă decât inițiativa germană din 7 Martie 1936. Guvernul francez consideră, cu dreptate, după părerea noastră, că gestul Germaniei, zguduind însăși temeliiile ordinii europene, comportă consecințe mult mai periculoase pentru pace, decât o expediție africană, cât de crudă ar fi ea.

„Iată divergența de vederi care este la baza confuziei actuale. Fără această divergență, Germania n'ar arăta atâta siguranță în executarea progresivă a planurilor sale perturbatoare, fără de ea conflictul italo-etioopian ar fi poate aplanat, iar puterile din Estul și Sud-Estul european n'ar fi în această stare de îngrijorare în care le vedem azi.

„Atât timp cât Franța și Marea Britanie sunt de acord, în Europa există o stâncă solidă pe care pacea se poate sprijini. Dacă acest acord începe să se elatine, ia naștere incertitudinea și turburarea. Totuși nu trebuie ca singură Franța să suporte sacrificiile pentru a întări acest acord.

„Comunicatul publicat la sfârșitul întrunirii țărilor locarniene spune clar că guvernul german n'a admis pentru restabilirea încrederii o contribuție care ar fi permis negocieri generale imediate. Dar puterile interesate consideră totuși că ar fi loc să se epuizeze toți sortii de conciliere.

„Conversația cu Germania va continua deci prin intermediul guvernului britanic care este însărcinat să pună la Berlin chestiunile deja exprimate de către d. Flandin în discursul său dela Vézelay. Pe de altă parte, planurile francez și german, (acesta din urmă dacă Reichul consimte), vor fi supuse Societății Națiunilor. Se menționează că contacturile între Statele majore prevăzute în dispozițiile dela 19 Martie, vor începe la 15 Aprilie. Franța a făcut toate rezervele pentru cazul când, în timpul convorbirilor Germania ar parveni să-și mărească efectivele sau ar începe fortificații în teritoriile rhenane. Dar nici Anglia, nici Belgia, nici Italia nu s'au asociat la aceste rezerve. S'a luat numai decizia că într'o atare eventualitate reprezentanții puterilor „locarniene“ să se reunească imediat. O întrunire este prevăzută, în tot cazul, pentru 11 Mai.

„Trebuie s'o recunoaștem: în multe puncte importante, Franța n'a reușit să facă să învingă tezele sale. Germania își menține trupele în Rhenania și nu renunță de loc să-și fortifice teritoriile reocupate.

„În schimb n'avem, pentru moment decât contacturi de State Majore, a căror importanță, însă, nu trebuie devalorizată.

„Ar fi absurd să ne bucurăm. Ar fi oare să ne indignăm. Dar trebuie să reflectăm. Franța a dat, în decursul recentelor evenimente, o probă strălucită a spiritului său pacific și a jucat până la capăt jocul securității colective.

S'a întâmplat că mecanismele internaționale însărcinate să asigure această securitate n'au funcționat. S'a întâmplat că nimeni nu a fost dispus să le pună în mișcare cu aceeași activitate în toate cazurile. Austriacii au tras consecințele acestei constatări. Turcii manifestă, cu mai mult respect al formelor, intenția de a proceda la fel. Mulți francezi se vor întreba poate dacă, rămânând credincioși prietenilor noștri, n'ar fi oportun pentru noi, după expresia de care se servea ieri colaboratorul nostru W. d'Ormesson, să ne „regândim“ politica“.

In editorialul din 14 Aprilie, LE TEMPS scrie:

„Guvernul britanic se află în ajunul unor grave hotărâri, care pe cât putem judeca după limbajul presei engleze, traduc fluctuațiile unei opinii nedumerite. Se prea poate, ca atitudinea guvernului Baldwin să fie determinată de considerațiuni de politică internă, ceea ce este totdeauna primejdios când este vorba de a fixa bazele unei largi cooperări internaționale. Englezii însă au prea dezvoltat simțul realităților pentru a nu cântări neajunsurile și riscurile care ar rezulta, dacă ar împinge prea departe experiența unei politici care turbură atât de grav situația internațională și de care nu poate beneficia decât Germania hitleristă“.

JOURNAL DES DÉBATS, cu aceeași dată, scrie între altele:

„Din primele zile ale crizei diplomatice, am spus că ea va avea o mare repercusiune pentru viitor. Ar fi fost mai bine să ne arătăm imediat prietenii Italiei și, chiar cu riscul de a părăsi Liga Națiunilor, să ne ținem de parte de tratative, absolut vane cu Germania. Dacă Anglia ar fi fost de părerea noastră, singura politică de urmat după 7 Martie ar fi fost pentru puterile occidentale să se unească, să se armeze, să se alieze și să se facă cunoscută Germaniei că nu sunt dispuse să accepte în profitul ei și sdruncinarea Europei. Anglia alege altă metodă. Nu avem pretenția de a o împiedeca să facă experiența și să-și încerce sortii. Vom observa cu vigilență rezultatele ei. Dar nu suntem obligați să participăm la această experiență și am fi lipsiți de spirit politic dacă am sacrifica prietenia italiană, care corespunde atât sentimentelor cât și intereselor țării noastre“.

L'INTRANSIGEANT din 14 Aprilie, scrie:

„Germania nu are nevoie urgentă de a deslănțui războiul, de oarece speră să obțină prin diplomația ei specială, foloasele pe care le dorește. Ea va pune chestiunea coloniilor și se vor găsi voci engleze pentru a o susține. Ea va avea pentru dânsa aprobarea italiană, de oarece e vorba de o revendicare pe care Roma însăși și-a însușit-o.“

„Ce va face Societatea Națiunilor? Fără îndoială, va ceda. Iar apoi? Apoi Hitler va privi spre răsăritul Europei și războiul va deveni iminent“.

Presă engleză.

Ideea de temporizare pentru soluționarea chestiunilor politice internaționale la ordinea zilei, apare din ce în ce mai evidentă, din tonul celor mai multe dintre ziarele engleze; dar caracteristica principală a tuturor comentariilor este nepotrivirea aparentă dintre punctele de vedere ale Franței și ale Angliei, deși în principiu, amândouă tind la menținerea păcii.

Contra-propunerile Franței, numite de presa engleză: „Noul plan de pace al Franței“, au fost primite de o mare parte din ziare, în primul moment, cu oarecare simpatie, dar și cu oarecare îndoială, privitor la posibilitatea lor practică. Comentariile au fost totuși rezervate, pentru a se da timp guvernului englez să studieze

propunerile. În general, simpatia presei s'a rezumat la un îndemn ca guvernul englez să armonizeze cele două teze, germană și franceză, pentru a scoate un tot real și zabil.

DAILY TELEGRAPH din 9 Aprilie, crede că, în unele părți, propunerile franceze ar fi greu de înfăptuit. Organizarea unei forțe armate, compusă din contingente internaționale, este, în condițiunile actuale ale Europei, o noțiune perimată.

DAILY HERALD cu aceeași dată, arată că problema imediată este să se pregătească o sforțare colectivă, care, să armonizeze propunerile franceze și germane într-o formă generală, acceptabilă în practică, pentru toate națiunile.

TIMES își exprimă îndoiala că toate sugestiunile franceze ar putea fi puse în practică, scriind:

„E greu de a se socoti că Europa este pregătită să facă însemnatele renunțări de suveranitate, prevăzute de planul francez. Sugestiunile franceze vor trebui luate în considerare, alături de propunerile germane“.

MANCHESTER GUARDIAN din 9 Aprilie rezumă, în modul următor, opinia cercurilor britanice:

„În ce privește posibilitatea unei revizuirii a statutului fixat prin tratatul de la Versailles, redactarea documentului francez nu permite să se spună dacă funcțiunile comisiei europene oferă mai bune perspective pentru aplicarea unei revizuirii, decât pactul Societății Națiunilor.“

„În ce privește nefortificarea zonei rhenane, francezii deservu fortificațiile din Rhenania ca fiind „piatra de încercare“, menită să dovedească dacă Germania este gata să admită principiul securității colective“. Impiedecând Franța să navălească în Germania, este evident, *continuu* MANCHESTER GUARDIAN, că fortificațiile vor permite Germaniei să facă mhi ușor războiul în răsărit“.

În revistele săptămânale, cu data de 9-10 și 11 Aprilie, se observă o primire mai bună planului francez, în special principiului întăririi autorității internaționale, care reiese din întregul documentului.

Astfel, NEW COMMONWEALTH aprobă în întregime ideea creierii unei forțe internaționale și publică o hotărâre adoptată de Liga New Commonwealth, în care se spune, între altele:

„Liga stăruiește pe lângă guvernul Maiestății Sale, să dea cea mai mare considerație actualelor propuneri franceze și să se folosească de prilejul oferit, pentru a stabili pacea în Europa, pe o bază fermă și durabilă“.

SPECTATOR, revistă conservatoare, este și ea partizana unei forțe internaționale, dar ar voi ca această forță să se mărginească la aviație.

NEW STATESMAN, revistă liberală, aprobă scopul general al planului francez — întărirea Societății Națiunilor — dar nu crede că proiectul unei armate internaționale ar putea fi realizat în momentul de față; după care adaugă:

„În orice caz trebuie să se alcătuiască un front fără nicio crăpătură între Franța și Marea Britanie, în ce privește metodele de întrebuițat pentru a trata cu d. Hitler. Dacă acesta refuză să examineze condițiile noastre și insistă pentru a negocia pe baza propunerilor sale, fără să ne lase libertatea alegerii va face dovada netemeinicii pretențiilor sale. În acest caz, ar fi două soluții: sanc-

țiunile pe care le-ar cere Franța, sau stabilirea unei acțiuni comune până când nevoia sau înțelepciunea vor sili pe Hitler să-și schimbe părerea“.

ECONOMIST din 11 Aprilie insistă asupra legăturii dintre chestiunea germană și conflictul italo-abisinian. Crede că Franța trebuie să aleagă în mod categoric între sprijinul de dat Italiei și acela care trebuie dat sistemului colectiv. „O restaurare a frontului dela Stressa, în împrejurările actuale, este un tur de forță, care depășește cu mult posibilitățile celei mai subtile diplomații franceze“, adaugă **THE ECONOMIST**.

Ziarul **MANCHESTER GUARDIAN** din 11 Aprilie publică un articol în care încearcă să explice însemnătatea pentru securitatea Mării Britanii a conversațiilor între statele-majore, care vor începe miercurea viitoare.

Ziarul, arată că trebuie să se garanteze integritatea Belgiei și că în acest scop, trebuie să se ajungă la un nou aranjament care să înlocuiască pactul dela Locarno.

„Una din clauzele esențiale ale Pactului dela Locarno, scrie ziarul, era însă menținerea zonei rhenane demobilizate. Ceea ce, în situația actuală, este greu de crezut că se va putea ajunge la o înțelegere, care să poată înlocui Pactul din Locarno.

„Pare deci, puțin probabil ca să se poată ajunge la un acord general. Aceasta face necesar pentru puterile apusene să țină seamă de eventualitatea când negocierile nu vor fi încununate de succes.

„In această eventualitate, conversațiile anglo-franco-belgiene și scrisorile remise de Marea Britanie vor jalona calea spre o imediată încheiere a unui tratat tripartit de asistență mutuală“.

Tot ziarele din 11 Aprilie publică articole de fond, comentând comunicatul emis după întrunirea din 10 curent a puterilor locarniene, când s'a luat hotărârea de a se face noi intervenții de către reprezentanții Angliei pe lângă Germania, pentru elucidarea unor anumite puncte din propunerile Germaniei.

DAILY TELEGRAPH scrie:

„In schimbul continuării din partea Franței de a-și îndeplini obligațiile față de Ligă, i se cere Angliei să adopte orice acțiune va fi necesară contra Germaniei. Dar, conștiințiozitatea Franței față de Ligă, nu poate fi pusă la târguală în acest fel. Franța nu sprijină în Ligă politica Angliei, ci o politică pentru care are toată răspunderea fiecărui membru al Ligii și pentru care și-a dat votul cu toată bunăvoința. Cea mai sigură cale de a distruge Liga ar fi să se facă aluzie că hotărârile luate de membrii respectivi vor fi uzate pentru câștiguri în alte direcții. In ce privește greutățile impuse Italiei de Ligă, Franța trebuie să exercite dreptul individual de judecată, cum că Marea Britanie va continua să le pretindă ca fiind cele mai bune mijloace de a căuta o cale de ieșire din situația primejdioasă pe care Germania a provocat-o.

„Consimțind la convorbirile dintre statele-majore, guvernul englez a dat asigurări Franței și Belgiei, că-și va îndeplini orice obligații pe care le-a luat. Dar nu și-a abandonat dreptul de judecată asupra politicii pe care trebuie s'o avanseze și nici convingerea că pacea Europei va fi asigurată mai bine, readucând Germania în cercul națiunilor“.

TIMES, în editorialul său, scrie:

„D. Eden și Lordul Halifax se înapoiază la Londra, după ce s'a ajuns la ceea ce poate fi numit un agreement satisfăcător cu celelalte puteri locarniene.

„Deși s'a luat notă că guvernul german n'a adus încă nicio contribuție la restabilirea încrederii necesară pentru negocierea de noi tratate, s'a ajuns la înțelegerea că tre-

buesc a se face toate eforturile pe calea concilierii. In acest scop, guvernul englez este autorizat a lua contact cu guvernul german și a pune întrebări pentru elucidarea unora din propunerile germane.

SUNDAY TIMES din 12 Aprilie declară:

„Amânarea convocării conferinței puterilor locarniene până la noua sesiune a Consiliului Ligii, este un indiciu că, încă mai există posibilitate pentru negocieri utile.

„Deși Franța nu e de acord cu Anglia asupra acestui punct, totuși, se crede că amânarea conferinței până după alegerile generale este utilă pentru definirea liniei de conduită pe care o va adopta viitorul guvern francez.

„Pentru succesul negocierilor este necesar în primul rând, ca Germania să dea dovadă de bunăvoință față de concesionile făcute de către celelalte puteri.

„Pe de altă parte, amânarea comitetului de 13, este mai puțin satisfăcătoare, deoarece până în prezent nu s'a realizat niciun progres în problema abisiniană“.

Ziarul protestează contra întrebuirii gazelor de armata italiană și are convingerea că victoria italiană se dorește în mare parte întrebuirii ilegale a gazelor.

SUNDAY TIMES, nu înțelege cum Franța își închipue că s'ar mai putea bizui pe sprijinul Mării Britanii în tratativele ei cu Germania, atunci când ea încurajează Italia și „se opune acțiunii colective contra unei țări care violează tratatele liber consimțite de ea“.

THE OBSERVER din 12 Aprilie publică un articol de fond, în care critică politica guvernului britanic care insistă pentru aplicarea sancțiunilor contra Italiei, în cazul când negocierile de pace cu Abisinia prin intermediul Ligii nu ar reuși.

Ziarul se exprimă contra Ligii și contra securității colective, pe care, scrie d-sa, nimeni în lume nu o poate defini în mod practic.

Planul de pace francez este caracterizat de ziar ca o pură fantezie, emanând dela un guvern slab în preajma alegerilor.

„Dacă planul german are defecte cel francez este imposibil, adaugă **THE OBSERVER**, cerând guvernului britanic să renunțe la procedura Ligii, care în trecut nu a soluționat în mod favorabil nicio chestiune și care nu face decât să împiedece realizarea păcii mondiale și să întrebunțeze din nou vechea politică diplomatică“.

TIMES din 13 Aprilie publică un articol al corespondentului său din Geneva, care spune că întrebările ce vor fi puse Germaniei sunt aproape aceleași pe care le-a formulat d. Flandin în discursul său dela Vezelay. Puterile locarniene vor delibera asupra acestor întrebări la 11 Mai, când se vor întruni în vederea sesiunii Consiliului Societății Națiunilor.

Presă belgiană.

Ziarele belgiene din 9 Aprilie comentează, fiecare în alt sens, memoriul și planul de pace francez.

LA LIBRE BELGIQUE analizează documentul francez cu prodență, dar cu simpatie. Ziarul exprimă satisfacție pentru Franța, depășind actualul conflict, a știut să prezinte un plan general de acțiune în vederea păcii.

Ziarul liberal **L'INDEPENDANCE BELGE**, crede că planul francez are între alte avantaje și pe acela de înlătură, printr'o federație europeană, „pe cei ce se amestecă în treburile noastre“.

VINGTIÈME SIECLE exprimă o părere defavorabilă despre planul francez. El afirmă că statutul Rhenaniei este o chestiune de interes pur local, care trebuie disociată de problema Europei răsăritene.

Presa elvețiană.

JOURNAL DE GENEVE, din 8 Aprilie, ocupându-se de planul francez, după ce-l comentează, găsind că este cam anacronic, scrie:

„Pactele regionale, menționate în acest plan, sunt foarte utile dar și foarte periculoase: utile în sensul că au ușurat apropierea dintre țările vecine, înainte dușmane (spre exemplu: pactul balcanic); periculoase în sensul că reamintesc în mod straniu alianțele dinainte de război (exemplu: pactul balcanic); periculoase în sensul că reamintesc în mod straniu alianțele dinainte de război (exemplu: pactul franco-sovietic). Ele dau naștere la bănueli. Chiar dacă sunt pur defensive ele iau o aparență ofensivă în ochii celorlalte grupări politice de State. Mărinđ puterea politică și militară a asociațiilor, ele împing pe acei care nu fac parte din aceste grupări să stabilească un echilibru prin semnarea unui alt pact regional, în mod teoretic, nu mai puțin inofensiv și, în mod practic nu mai puțin îngrijorător pentru prima grupare. (Exemplu: opoziția dintre Mica Înțelegere Cehoslovacia-Jugoslavia-România și noua constelație Italia-Austria-Ungaria)“.

In concluzie, ziarul elvețian susține că planul francez n'are azi sorți de izbândă:

„El nu corespunde nici voinței de putere a celui de al 3-lea Reich, nici spiritului de realizarea practică imediată a Imperiului britanic“.

NEUE ZÜRCHER ZEITUNG din 10 Aprilie scrie:

„Memoriul francez a adus la o formulă simplă politica Franței și atitudinea ei față de sistemul de pace al d-lui Hitler.

„Franța nu se poate mulțumi cu o reglementare în Apus, dacă în schimb este nevoită să se desintereseze de problema securității în restul Europei.

„Această declarație este din punct de vedere practic mult mai importantă decât întregul plan de pace francez“.

BASLER NACHRICHTEN cu data de 12 Aprilie scrie cu privire la conferința dela Geneva:

„Francezii vor trebui să mănânce supa abisiniană atât de fierbinte, încât se vor frige, iar conflicul renan va fi păstrat în răcitorul britanic.

„Esențialul este că Anglia s'a făcut la Geneva stăpână a ritmului, atât în ce privește conflictul abisinian, cât și cel german. Ea va urgenta acolo unde are ea nevoie de urgență și va frâna, unde își va conveni să frâneze.

„Te întrebi, dacă diplomația britanică cunoaște considerațiuni psihologice față de francezi. Astfel sunt tratați de obicei inameii, dar nu prietenii buni pe care nu vrei să-i pierzi. Atitudinea brutală a Angliei la Geneva este explicabilă numai dacă presupunem că guvernul englez vrea să clarifice raporturile cu Italia și deci nu mai poate menaja pe francezi.

„La Londra se contează pe un război împotriva Germaniei, dar se dorește o perioadă de pace de încă doi trei ani pentru înarmarea Mării Britanii. Intre timp Anglia nu vrea să aibă de-a face cu o Italie devenită mândră în urma izbândei reputată împotriva Abisiniei“.

Presa sovietică.

Comentând declarația guvernului francez și planul său pentru organizarea păcii, IZVESTIA din 10 Aprilie scrie între altele:

„In răspunsul guvernului francez este expusă într'un ton calm o critică ucigătoare pentru așa zisul plan constructiv german. In declarația guvernului francez este de-

mascată adevărata natură a planului german care urmărește un singur scop, acela de a creia pentru Germania condițiile cele mai bune spre a duce războiul. Guvernul francez propune un plan de organizare a păcii. Această organizare trebuie să fie colectivă și să cuprindă întreaga Europă. Trebuie să spunem că planul guvernului francez nu reprezintă numai un plan bine chibzuit pentru consolidarea păcii ci că el dovedește dorința Franței de a organiza pacea europeană pe baza egalității popoarelor și a eliminării consecințelor războiului mondial.

„Opinia publică sovietică va prețui desigur acest plan, ca o temelie serioasă a efortărilor de organizare a păcii și îl va sprijini. Dar planul francez pune guvernul englez în fața necesității de a adopta hotărâri radicale. Guvernul englez a încercat să concilieze ceea ce nu se poate concilia. El s'a rostit pentru organizarea colectivă a păcii, dar în același timp nu a respins planul german care împarte Europa în zonă de securitate relativă și provizorie și în zonă de primejdie directă de război.

„O asemenea atitudine slăbește autoritatea oricărei intervenții a guvernului britanic împotriva agresiunii italiene din Abisinia și poate să renască bănuielele de mai de mult că sub forma apărării păcii colective, guvernul britanic n'a apărât decât interesele imperiului britanic.

„Planul francez pune nu numai Germania ci și Anglia în fața alternativei următoare: pentru sau contra securității colective Evident, guvernul francez nu pretinde ca planul său să fie adoptat fără nicio modificare. Totuși, dacă guvernul britanic este pentru organizarea colectivă a păcii, el trebuie sau să adopte planul francez sau să propună un altul. Niciun plan de organizare a păcii nu merită acest nume dacă el împarte Europa în diferite zone de securitate. Dacă Anglia vorbește de dreptul Germaniei la egalitate și în legătură cu aceasta de cererea Reichului de a i se acorda dreptul să ridice liber fortificații, să-și aducă aminte de un drept mult mai important la care aspiră toate popoarele din Europa orientală și sud-orientală fără excepție. Să-și aducă aminte de dreptul egal al tuturor popoarelor la o viață fără amenințare de a fi atacate mâine în numele intereselor d-lor cu așa zis sânge nordic arian.

„Opinia publică sovietică salută faptul că în momentul în care soarta Europei se găsește la o încrucișare de drumuri, guvernul francez a expus limpede și pe față problemele esențiale ale existenței ulterioare a Europei. Dacă guvernul francez duce această luptă pentru pace în Europa, cu stăruința pe care această luptă o pretinde, el va găsi sprijinul celor mai multe popoare și în primul rând al popoarelor din Uniunea Sovietelor. Popoarele din Uniunea Sovietelor vor sprijini planul francez ca o bază pentru reconcilierea națiunilor și ca un mijloc în stare să împiedece catastrofa războiului care nu poate aduce decât nenumărate calamități tuturor Statelor“.

Presa polonă.

KURJER PORANNY publică în numărul său din 11 Aprilie, un articol intitulat „Incerarea de a izola Franța“, Ziarul susține că planul d-lui Hitler ar fi de a izola Franța în direcția strategică și politică. Ziarul impută Franței că pe când Germania acționează, ea în loc de a întreprinde ceva real, pășește pe drumuri laterale care nu vor duce la țel.

CZAS din 11 Aprilie, ocupându-se în articolul său de fond de încălcările aduse tratatului dela Versailles, Lorcarno și altele, afirmă:

„Clausele teritoriale ale tratatelor nu găsesc puterea și durabilitatea lor în acțiunile diplomatice, ci în numărul și forța baionetelor, care păzesc frontierele stabilite.

„Inarmarea Germaniei îi dă o armă puternică în mână, armă care poate face ca ruinele tratatului dela Versailles să se transforme în ruinele Europei“.

Presa cehoslovacă.

In data de 9 Aprilie PRAGER TAGBLATT scrie:

„Comparând planul de pace francez cu cel german, reese o deosebire a punctelor de vedere fundamentale, lăsând să apară armonizarea ca o misiune dificilă. Oricum este însă imaginabil, că anumitele propuneri vor putea servi de bază discuțiilor, făcând posibilă o apropiere“.

In numărul din 9 Aprilie PRAGER PRESSE observă cu privire la planul de pace francez că nu există adevărată securitate în raporturile internaționale, dacă conflictele nu se soluționează conform dreptului internațional, obligatoriu pentru toate Statele.

In numărul din 10 Aprilie același ziar scrie:

„Din punct de vedere practic noul plan francez va întâmpina la Geneva aceleași opuneri, ca și anterioarele inițiative ale bărbaților de Stat francezi. Din punct de vedere strategic, el prezintă însă cel mai bun răspuns la propunerile germane“.

Presa austriacă.

Planul francez de organizare pacifică a Europei a fost primit în mod favorabil de ziarele austriace din 9 Aprilie.

WIENER TAGEBLATT afirmă că Europa socotește planul francez ca ultima resursă contra unui măcel general în Europa, și că reducerea unanimității la o majoritate de două treimi pentru luarea unor anumite hotărâri de către Societatea Națiunilor este considerată ca o îmbunătățire importantă.

NEUE FREIE PRESSE scrie:

„Franța își manifestă voința de a limpezi haosul. Nu putem decât s'o felicităm“.

Presa maghiară.

Presa ungară din 9 Aprilie, în unanimitate, respinge, în modul cel mai hotărît, planul francez.

„Se poate oare imagina la Paris, scrie NEMZETI UJSAG, că o națiune oarecare ar putea garanta actualele frontiere printr'un sistem de asistență mutuală, ea să nu vorbim, în special de frontierele Ungariei așa cum au fost stabilite prin tratatul dela Trianon“.

PEST HIRLAP declară:

„Tratatele de pace au prefăcut Europa într'o temniță, în care națiunile înarmate și aliate supraveghează națiunile fără drepturi și lipsite de arme. Esențialul planului francez este să întărească și mai mult zidurile acestei temnițe și să facă și mai crunt destinul prizonierilor. Planul francez nu va asigura pacea ei va aduce o nouă catastrofă“.

UJ MAGYARSÁG scrie:

„Documentele franceze nu sunt de natură să creeze o bază de negocieri. Europa va trebui să dea acestor propuneri răspunsul ce li se cuvine“.

Oficiosul MAGYARSÁG numește planul francez „un amestec naiv de fraze idealiste și de egoism“.

PESTER LLOYD din 10 Aprilie scrie:

„Planul guvernului francez este numai un plan. Și el, ca și predecesorii săi — planul Tardieu și planul Briand — va rămâne o încercare infructuoasă. Închiderea revizuirii pe douăzeci și cinci de ani este o nouă încercare de a pune o stâncă de piatră pe urmântul dela Trianon.

„Ceea ce n'a putut realiza Trianon, nu va putea realiza nici Geneva cu noul plan de pace francez. Ungaria trăiește și va continua să trăiască. Ungaria speră și va continua să sper.

„Nu spunem că viitorul ne aparține nouă, dar el nu aparține nici adversarilor noștri“.

PESTI HIRLAP din 12 Aprilie publică un articol sensationnal, în care cere convocarea imediată a Corpurilor Legiuitoare, pentru a „pronunța o condamnare solemnă a planului francez de pace care cere statu quo teritorial pentru 25 de ani.

„Guvernul, scrie ziarul, trebuie să facă să i se audă glasul și să angajeze, în acest scop, întregul său aparat diplomatic. Trebuie să se organizeze un protest al celor două Camere, al guvernului și al organizațiilor sportive și ale tineretului contra paragrafului 11 al planului francez care interzice revizionismul. Un paragraf de acest fel vizează în mod exclusiv Ungaria. În adevăr, Germania a declarat că respectă statu quo teritorial, Austria a renunțat la revizuire, iar Bulgaria este ținută în șah de blocul balcanic“.

Presa evreiască din străinătate.

Cotidianul HAINT din Varșovia, cu data de 12 Aprilie, critică actul diplomatic francez cu privire la securitatea granițelor din răsărit din punctul de vedere al politiciii externe poloneze El scrie:

„Actul francez care răspunde revendicărilor Germaniei nu se deosebește cu mult de planurile lui Briand, care au fost primite la început cu atâta mulțumire de către Germania și după aceasta călcate în picioare. D. Flandin vorbește acum despre organizarea colectivă a păcii în Europa întreagă și declară că nu poate fi nicio deosebire între securitatea în apus și securitatea în răsărit. Problemele Danzigului și Austriei au fost puse pe tapet în vreme ce d. Hitler ar fi dorit să treacă peste ele în mod discret.

„Franța s'a folosit de situația turbure dela Danzig, pentru a clarifica și atitudinea Poloniei față de planul ei cel nou. S'ar putea crede că sferile oficiale poloneze se vor arăta mulțumite de propunerile Franței, căci este vorba de asigurarea granițelor de Vest ale Poloniei, un punct care a lipsit cu desăvârșire din pactul dela Locarno. Totuși, nemulțumirea este cu atât mai mare cu cât Polonia n'a fost consultată dacă consimte la propunerile ministrului Flandin.

„Se arată că Franța caută să câștige pentru noul plan de securitate și Rusia Sovietică. Astfel va reinvia, sub o altă formă pactul oriental care va deslănțui un adevărat haos în treburile Statelor răsăritene.

„S'a creiat deci o situație paradoxală: Polonia nu este mulțumită când este vorba de ostentivitatea aliatei ei pentru apărarea intereselor ei în cadrul intereselor păcii, deoarece crede că n'are nevoie astăzi de nicio apărare“.

INTRODUCEREA SERVICIULUI MILITAR ÎN AUSTRIA

Presă austriacă.

Ziarele austriace din zilele de 7, 8 și 9 Aprilie își continuă acțiunea de apărare a legii prin care s'a introdus serviciul militar obligator în Austria.

Astfel REICHSPPOST din 7 Aprilie afirmă că condițiile impuse Austriei prin tratatul de pace sunt în contradicție, întru cât i s'a impus dezarmarea, dar în același timp și datoria de a-și păstra independența.

„In consecință, *adaogă ziarul*, Austria trebuia la un moment dat să se decidă singură sau împotriva dezarmării, sau împotriva independenței. Statele Mării Antente au înțeles această contradicție și au arătat că introducerea serviciului obligator este o necesitate pentru Austria, sau cel puțin au arătat înțelegere binevoitoare față de acest gest. Nu însă Mica Înțelegere, care la rândul ei este de altfel atât de strâns interesată la menținerea păcii în Europa Centrală“.

Despre necesitatea legii căreia îi lipsește, spun ele orice substrat ofensiv scrie și NEUES WIENER TAGBLATT, WIENER ZEITUNG, NEUE FREIE PRESSE. Acesta din urmă numește demersul Micii Înțelegeri un „protest inoportun“; în același sens scriu NEUES WIENER JOURNAL și toate celelalte ziare austriace. NEUE FREIE PRESSE crede chiar că Statele Micii Înțelegeri, ele înșile, nu simt gestul Austriei ca un fapt deosebit de tragic. In unele comentarii se încearcă să se prezinte lucrurile ca și cum între Statele Micii Înțelegeri nu ar fi o unitate de vederi așa de perfectă cum pare.

Presă cehoslovacă.

In numărul din 4 Aprilie LIDOVE NOVINI privitor la intervenția Micii Înțelegeri la Viena scrie următoarele:

„Mica Înțelegere a cruțat până acum de haos bazinul dunărean și Balcanii care, fără dansa, ar fi fost, de mult pradă unei complete anarhii. Ea are deci dreptul de a se opune la tot ce ar fi susceptibil de a provoca turburări în aceste regiuni și să facă apel la Marile Puteri interesate la menținerea ordinii internaționale pentru ca aceasta s'o susțină în eforturile sale constructive în vederea menținerii păcii. Nu putem condamna destul de sever faptul că guvernul austriac n'a încercat măcar înainte de a lua inițiativa sa, să se înțeleagă cu Puterile semnatare ale tratatului dela Saint-Germain. Austria se bazează pe o lipsă de coeziune în sânul Micii Înțelegeri, ea se înșeală amarnic. Ea poate invoca ca scuză a actului său, că încearcă să se protejeze contra Germaniei. Dar ar fi putut obține o protecție mai eficientă în contra Germaniei, colaborând cu toți adversarii Anschlussului, în special cu Mica Înțelegere“.

In ceea ce privește restaurarea Habsburgilor, același ziar declară categoric că Mica Înțelegere nu va tolera revenirea lor pe tron nici în Austria, nici în Ungaria, fie sub titlul de împărat, fie sub acela de prinț regent.

„Din acest punct de vedere scrie LIDOVE NOVINI cele trei Puteri ale Micii Înțelegeri sunt absolut solidare. La cea mai mică încercare de restaurare, ele n'ar șovăi să intervină imediat și în mod atât de energic încât pretendentul ar avea abea vreme să dispară“.

Presă iugoslavă.

L'ECHO DE BELGRADE din 8 Aprilie scrie în legătură cu violarea tratatului dela St. Germain:

„Mica Înțelegere a protestat contra noii atingeri adusă de Austria ordinii juridice internaționale.

„Ori cât ar fi de obișnuită cu intrigile Vienei, în materie de armamente, ea nu putea rămâne nepăsătoare față de violarea art. 119—136 ale tratatului dela St. Germain. Ea nu putea accepta procedura faptului îndeplinit.

Cele trei state amice și aliate, România, Cehoslovacia și Iugoslavia, au avut prilejul, în mai multe rânduri, fie la conferința dezarmării, fie în momentul când s'a discutat proiectul pactului dunărean, de a considera cu bună voință problema înarmării austriace. Ele au dat chiar consimțământul lor unei spori a armatei voluntarilor, de oarece guvernul federal o justificase prin motive de apărare națională.

„Chestiunea a fost pusă la punct după conferința de la Stresa, atunci când Franța, Marea Britanie și Italia au recunoscut în principiu egalitatea de drepturi în materie de armamente, cu recomandarea însă ca Statele interesate să încheie pacte de siguranță generală. In rezoluțiile ei dela Geneva și dela Bled, Mica Înțelegere a luat act de rezultatele dela Stresa, pentru a sublinia cu insistență că egalitatea drepturilor nu ar putea fi acordată decât în urma unei spori proporționale ale garanțiilor de siguranță.

Cancelarul Schuschnigg în consecință, putea să aleagă între două căi, aceea a negocierilor cu Statele vecine, sau cea a faptului îndeplinit. El ar fi găsit, mai ales după lovitura de forță dela 7 Martie, o largă comprehensiune pe lângă guvernele Micii Înțelegeri, dar el a preferit să se conducă după propria-i inițiativă, prin violarea dreptului“.

Sub titlul „Protestul dela Viena“, NOVOSTI din Zagreb, au data de 8 Aprilie scrie: în editorialul său de politică externă că nimeni n'ar fi crezut că evenimentele vor lua o astfel de întorsătură cum e aceea pe care au luat-o. „De fapt, nu de mult, președintele consiliului cehoslovac, d. Hodza, a fost la Viena și se putea presupune că Austria se va îndrepta în fine către o nouă politică constructivă. Totul a fost sub semnul unei cordialități, unei bunăvoințe și se părea că d. Schuschnigg, ca și amicii lui, vor ști să prețuiască sacrificiile pe care Cehoslovacia, cu cei doi amici din Mica Înțelegere, au voit să le facă.

„După plecarea d-lui Hodza dela Viena, însă, a fost anunțată conferința dela Roma. Ea a avut loc și s'a terminat prin semnarea noilor protocoale care nu au lăsat nici o speranță ce ar permite să se tragă concluzia că Austria, Ungaria și Italia, doresc o colaborare sinceră în Basinul danubian, cu Statele Micii Înțelegeri. Nu s'a manifestat nimic din ceea ce a inaugurat d. Hodza și ce trebuia să fie urmărit în cursul unei vizite la Belgrad a d-lui Schuschnigg. Dimpotrivă, conferința dela Roma a fost în întregime sub semnul unei noi intransigențe și unei noi exclusivități italiene în sfera Europei Centrale. Acest fapt, ca și reînnoirea Tratatului dela Tirana, care leagă mai strâns, după o criză de mai mulți ani în raporturile italo-albaneze, Albania și Italia, sunt

o dovadă evidentă că Italia voiește să urmărească vechea ei linie de conduită în Europa, linie ce se credea că a fost ruptă din cauza războiului din Abisinia.

„Câtva timp în urmă, și incontestabil în legătură cu conversațiile dela Roma, bomba d-lui Schuschnigg a explodat: Austria a reintrodus serviciul militar obligatoriu printr'o votare ținută în Parlamentul austriac la 1 Aprilie. Această hotărîre este violarea evidentă a dispozițiilor tratatului dela Saint Germain, care precizează în partea cincea a sa Statutul militar al Austriei.

„Clauzele militare ale acestui tratat au fost stabilite în urma noii organizări a Europei de după războiu, din cauza necesității unui nou echilibru în această regiune a Continentului, fără cea mai mică tendință de umilire sau vătămare a noii Austriei. Dealtfel, chiar interesele Austriei au fost protejate și determinate prin Tratatul dela Saint Germain, care, prin el însuși, reprezintă un complex care nu poate fi modificat nici interpretat într'un mod unilateral și arbitrar. Austria însă a făcut chiar aceasta, deoarece a violat, nerespectând angajamentul luat. Tratatul dela Saint Germain, denunțând partea cincea, cea militară a zisului tratat. Ea a comis acest act într'un moment în care, de fapt, încrederea internațională este sdruncinată, moment însă în care totodată însăși Austria avea mai mult ca oricând nevoie de solidaritatea acelorora cu care ea este legată prin tratatul dela Saint Germain.

„Dealtfel, scrie ziarul, ea face aceasta într'un mod ce ar putea fi numit provocator, deși din partea Austriei Ministerul Afacerilor Străine se sforțează să sugereze opiniei publice mondiale că nu este vorba de o afacere exclusiv austriacă.

„După toate acestea, nu putea nimeni aștepta altceva decât ceea ce a făcut Mica Înțelegere. Nota de protest, remisă alaltăieri de către cei trei reprezentanți diplomației ai Micii Înțelegeri, care are un ton energic, înseamnă, formal și real, începutul purificării raporturilor dintre Austria și Mica Înțelegere, raporturi care au fost plasate sub semnul unei prea mari toleranțe de așteptare și considerații din partea noastră. Dela afacerea Saint-Gothard și Hirtenberg, s'a văzut că Austria se îndreaptă spre ceea ce a îndeplinit acum. Totuși, multe au fost uitate în speranța că timpul va aduce o stare de lucruri mai logică și naturală în Basinel danubian și care ar fi în conformitate cu interesele țărilor danubiene.

„Acum, dat fiind că lucrurile s'au terminat în felul cunoscut, nu numai cuvintele prin care se protestează, ci și măsurile ce se vor lua în viitorul apropiat vor fi la locul lor. Statele Micii Înțelegeri găsesc chiar acum, în ultimele evenimente în jurul Pactului dela Locarno, un caz care le va servi, nu numai ca model de procedură, ci de asemeni care le va da toată forța morală de a ridica, la Societatea Națiunilor, chestiunea reinarmării Austriei. În nota de protest remisă la Viena, Iugoslavia, Cehoslovacia și România, invocă, cu drept, calitatea lor, ca și aceea a Austriei, de membre ale Societății Națiunilor și rezoluția din 17 Aprilie 1935, pe care Consiliul Societății Națiunilor a votat-o. De fapt, pentru moment aceasta este calea pe care o va continua Mica Înțelegere. Aceasta însă nu este tot ceea ce ea poate face. Urmărind această cale, este comprehensibil că Statele Micii Înțelegeri se așteaptă la ceea ce este elementar: că principalii factori din Consiliul Societății Națiunilor, aceea care luptă cu atâta hotărîre pentru respectarea angajamentelor internaționale, când interesele lor directe sunt amenințate, să se angajeze cu tot cu atâta hotărîre și intransigență în această afacere care amenință interesele colaboratorilor celor mai loiali și desinteresati ai Societății Națiunilor. Astăzi, multe lucruri sunt în joc: la fond, această parte a cincea din Tratatul dela Saint Germain, cu ea însăși și aceea ce

se numește edificiul internațional al păcii care se bazează în timpurile de față pe solidaritatea acelorora care încă cred în Societatea Națiunilor“.

În ce privește nota de protest, remisă de către reprezentanții diplomației ai Micii Înțelegeri la Viena, OBZOR, din Zagreb, cu data de 8 Aprilie, scrie, în editoria-lul său de politică externă că ea a fost plasată pe teren de principiu și invoacă dispozițiunile Societății Națiunilor; luate la 17 Aprilie 1935. Din această cauză și măsurile anunțate în notă vor fi luate, de asemeni, în conformitate cu cadrul statutului Societății Națiunilor.

Continuând, ziarul zice că, din punct de vedere juridic, Austria, introducând serviciul militar obligatoriu, comite o violare a angajamentelor internaționale.

„Această violare nu va putea fi micșorată prin redactarea echivocă a legii constituționale, prin care se restabilește serviciul militar obligatoriu, în scopuri publice și care lasă guvernului grija de a lua dispozițiuni în vederea punerii în valoare a legii în chestiune. Căci dacă guvernul austriac ar eharma sub drapel măcar numai o parte neînsemnată de recruți, acest fapt, singur, ar fi deja contrar dispozițiunii care nu permite decât o armată de mercenari.

„De altfel, instituirea postului de șef de stat-major este și ea o trecere peste ceea ce permite tratatul de pace“.

Trecând la examinarea cauzelor care au determinat Austria să violeze Tratatul dela Saint Germain, ziarul citează o informație vieneză a ziarului PRAGER TAGESBLATT, potrivit căreia Austria, restabilind serviciul militar obligatoriu, n'a făcut decât să se supună necesității de a apăra independența ei, atât internă cât și externă, împotriva național-socialismului. OBZOR crede că aceste motive sunt puțin întemeiate.

„Singurul efect pozitiv obținut de către guvernul dela Viena este impresia favorabilă produsă de acest act asupra opiniei publice austriace. Pe de altă parte, din punctul de vedere al principiilor internaționale de drept, Austria a obținut un efect negativ. Fără îndoială că niciun Stat din Europa nu-și are independența atât de amenințată ca Austria. Cea mai mare protecțiune a Austriei, însă, se găsea în respectul tratatelor și în frontul Statelor grupate în jurul Societății Națiunilor. Astfel, a lucra contra spiritului și metodelor Societății Națiunilor, înseamnă deci, pentru Austria, a tăia creanga pe care este așezată. Dacă d. Schuschnigg, totuși s'a hotărît să facă aceasta, motivul trebuie căutat în influența Italiei, care este de asemeni un mare violator al tratatelor și care a voit să împiedece Austria de a regula chestiunea apărării ei în înțelegere cu Mica Înțelegere.

„Faptul cel mai serios în deciziunea austriacă este forța precedentului. Cu alte cuvinte Austria lucrează ca o avangardă a Ungariei, care, cu siguranță, a primit deja autorizație și instrucțiuni dela Roma. După faptul îndeplinit al Austriei se așteaptă faptul îndeplinit al Ungariei. Dacă însă s'ar admite validitatea argumentelor emise de către Austria în apărarea ei, poziția Ungariei este cu totul alta. Securitatea ei nu este amenințată de nimeni. Chestiunea independenței ei nu se pune. Ungurii însă pun un program revizionist, ceea ce, despre Austria într'o oarecare măsură, nu s'ar putea spune. Înarmarea Ungariei are deja dinainte un caracter agresiv.

„Răspunsul la procedeu austriac, deci, trebuie să fie un avortiment pentru Ungaria. Amenințarea fostului președinte de consiliu român și conducător al Românilor din Transilvania, d. Maniu, că dacă este nevoie, Mica Înțelegere ar trebui să procedeze la o mobilizare, merge la adresa Budapestei. În Ungaria aprobă viu deciziunea austriacă, declară însă că guvernul ungar nu va imita în-

tr'un viitor apropiat exemplul Austriei. Aceste afirmațiuni oficioase ungare dovedesc în același timp că Ungaria nu renunță la cerințele ei privitoare la egalitatea militară și că ea nu așteaptă decât un moment propice pentru realizarea lor. Dat fiind intențiunile dirigenților ungari, caracterul protestului Micii Înțelegeri apare clar. El nu este îndreptat numai împotriva actului austriac, ca atare, ci de asemeni contra sensului lui de precedent“.

Presa franceză.

Ziarele franceze manifestă același interes față de chestiunea introducerii serviciului militar în Austria prin călcarea dispozițiilor tratatului de pace. Presa aprobă demersul Micii Înțelegeri la Viena, subliniind prudența diplomatică a d-lor Titulescu și Beneș.

LA VICTOIRE din 5 Aprilie, ocupându-se de ultimele declarații ale d-lui Iuliu Maniu, șeful Partidului Național-Tărănesc, reproduce următorul pasaj din aceste declarații:

„Față de rearmarea Austriei, în actualele împrejurări, dacă Mica Înțelegere se arată incapabilă să-și îndeplinească misiunea sa, funcțiunea ei va înceta. România a fost atinsă în interesele sale de către o serie de violări ale tratatelor și de atitudinea insuficient de energică a Marilor Puteri“.

„Atitudinea la care face aluzie d. Maniu, scrie ziarul, nu e numai atitudinea actuală a Marilor Puteri față de Germania și de Austria. Nu e vorba numai de ziua de azi, ci de cea de ieri și de alaltăieri.

„Tratatul dela Locarno din 1935, privea afacerile celor patru Mari Puteri Occidentale, dar dădea impresia Statelor Europei Orientale, că erau lăsate în spațiu“.

„Presa polonă a făcut adesea această observație.

„Mica Înțelegere ea însăși, tare pe intima unime ce domnește între Statele ce o compun, credea că prietenii săi fideli și aliați din Anglia, din Italia și din Franța, garantând statu-quo-ul Occidentului, ea putea, în toată securitatea, să se bizue pe statu-quo-ul din Europa Dunăreană.

„Față de toate violările tratatelor, însă, Puterile dela Locarno dau dovadă de incertitudine și de desbinare.

„Cu ce forță morală România ar putea ea oare să se opună violării tratatului de către Ungaria, se întreabă d. Maniu, dacă lumea rămâne impasibilă față de inițiativa Austriei?

„Pe de altă parte, presa poloneză scrie: nu se mai poate lăsa impresia că se menține o distincțiune între Vestul și Estul Europei. Europa, zică Orientală e plină de curaj, atât în Polonia cât și în Mica Înțelegere.

„In această criză internațională, a declarat, la Praga, d. Hodza, baza solidă a politicii cehoslovace, este forța materială și morală a țării.

„De aceea el pregătește o nouă lege asupra apărării naționale“, încheie d. Georges Bienaimé, autorul articolului citat.

Sub titlul „Italia aprobă gestul Austriei, iar Ungaria își așteaptă ceasul“, LE QUATIDIEN din 5 Aprilie ocupându-se de atitudinea presei italiene în această chestiune, redă în substanță ceea ce se declară în cercurile politice din Roma:

„Austria este — se spune la Roma — o țară pașnică, conștientă de propriile sale funcțiuni în zona europeană în care este situată, funcțiuni de cooperatiune economică și de echilibrul politic pe care toată lumea le recunoaște. Toate aceste fapte justifică deciziunea guvernului austriac. Mica Înțelegere nu se poate deci alarma de acest fapt. Ea s'a declarat mereu în favoarea menținerii independenței austriace.

„Austria voește să trăiască, deci dați-i mijloacele de a-și asigura apărarea.

„Vorbind astfel, Italia pornește înainte de toate dela punctul de vedere că reînarmarea Germaniei, cu toată amenințarea pe care o comportă pentru Europa Centrală, impune Austriei măsuri urgente de precauțiune și de securitate.

„Pe de altă parte se declară, la Budapesta, că nu se va lua exemplu după Austria, pentru a trece peste deciziunile tratatelor, dar opinia speră, într'un viitor apropiat, o decizie care să dea Ungariei întreaga ei libertate“.

In numărul din 6 Aprilie același ziar scrie:

„In decursul consultărilor care au avut loc la Belgrad, la București și la Praga, guvernele Micii Înțelegeri s'au găsit de acord pentru a considera inițiativa guvernului austriac ea fiind în opoziție, nu numai cu stipulațiunile tratatului dela Saint-Germain, dar și cu rezoluțiunile conferinței dela Stresa. E adevărat că rearmarea Austriei n'ar fi în fond decât întărirea protocoalelor care tind să garanteze independența și integritatea micii republici dunărene, ceea ce explică reacțiunile care au avut loc în Germania.

„Demersurile efectuate la Viena, la Budapesta și la Roma, au drept punct de plecare conexarea eventuală a gestului austriac cu protocoalele din 23 Martie, conexare pe care cercurile politice italiene, cu toate că aprobă deciziunea cancelarului Schusschnigg, le declară inexistente“.

LA RÉPUBLIQUE scrie:

„La originea recentelor evenimente se găsește gestul german. Totuși gestul austriac este foarte grav. Austria restabilește situația sa militară, dar este oare de crezut că Ungaria n'o va restabili la rândul ei? La Budapesta se spune, pentru moment, că nu. De ce? De teama unei intervenții armate a României și a Jugoslaviei. D. Maniu, fost președinte de Consiliu român, nu și-a ascuns gândul când a vorbit reprezentanților presii.

„Vedem azi România pretinzând că situația este foarte gravă, că Statele Micii Înțelegeri nu se pot mulțumi cu măsuri platonice și că ele trebuiesc să treacă la acte concrete (interviewul d-lui Maniu).

„E o mare necesitate pentru Mica Înțelegere să întelagă că nimic serios nu va putea fi făcut pe Dunăre, dacă nu există o apropiere efectivă cu Austria și cu Italia.

„Ori care ar fi ambițiunile italiene, ele nu amenință independența vreuneia dintre cele trei națiuni ale Micii Înțelegeri. Ele protejează din contra această independență, precum protejează independența Austriei în contra imperialismului Reichului“.

Același ziar publică următoarea corespondență din Budapesta:

„Instituirea serviciului militar obligatoriu în Austria continuă să intereseze în mod viu cercurile politice ungare.

„La Budapesta se crede că, venind după reînarmarea germană, decizia cancelarului austriac a întărit teza ungară, după care egalitatea de drepturi ar trebui să fie acordată Ungariei fără vreo compensație oarecare.

„Știm că guvernul ungar se lasă greu pentru a semna cu vecinii săi tratate de asistență mutuală, care ar garanta granițele lor.

„La Budapesta se declară că Ungaria nu va lua exemplu după Austria, de a trece peste deciziunile tratatelor. Dar opinia publică speră că într'un viitor apropiat va interveni o decizie care ar da Ungariei întreaga ei libertate“.

LE JOURNAL din 8 Aprilie, în legătură cu protestul Micii Înțelegeri la Viena, scrie următoarele:

„Nota de protest a guvernelor dela Praga, București și Belgrad se mărginește de a lua act de faptul îndeplinit și de a face rezerve cu privire la consecințele lui viitoare.

„Motivul nu lipsese pentru a explica prudența dovedită în această ocazie de oameni realiști ca d-nii Titulescu și Beneș.

„Ei au dat o dovadă isbitoare a spiritului lor de prevedere, evitând de a face apel la Consiliul Societății Națiunilor.

„Mai există un alt motiv care comandă abținerea: este necesitatea de a nu da Ungurilor prilejul de a demonstra imposibilitatea unei revizuiri legale.

„Aceasta este ideea care s'a afirmat la Budapesta, imediat după inițiativa austriacă. Când s'a pus Ungurilor întrebarea dacă vor urma exemplul Austriei, ei au răspuns că preferă să aducă afacerea pe teren legal: evident până în momentul când vor putea invoca necesitatea de a schimba sistemul!

„Oare nu chiar în ziua de 12 Martie, Germania afirmă că nu va crea în Rhenania un fapt îndeplinit?

„Sezonul este extrem de variabil. Iată un motiv mai mult de a ne pregăti să împiedecăm noi lovituri, decât să ne încăpățânăm a repara ireparabilul“.

LE PETIT PARISIEN cu aceeași dată publică următoarea corespondență din Viena:

„La Viena se crede că cele trei State au ținut mai ales să previe orice intenție a Ungariei de a imita pilda Austriei. Ele nu pot pe de altă parte să nesocotească împrejurările grele în care se află Austria față de primejdia germană, atunci când apărătorii ei naturali îi impun să-și întărească măsurile de pază“.

In numărul din 13 Aprilie LE PETIT JOURNAL scrie între altele:

„Clauzele militare ale tratatelor de la Versailles și de la St. Germain au fost abrogate în mod unilateral de Germania și de Austria. Astăzi Turcia atacă clauzele militare ale tratatului dela Lausanne. Unde vom merge, dacă mâine Ungaria și Bulgaria pun la rândul lor problema revizuirii tratatelor dela Trianon și dela Neuilly?

La Geneva există impresia că dezordinea ea și pacea, este indivizibilă“.

Presa engleză.

TIMES din 6 Aprilie publică o corespondență din Roma, prin care se desminte din toate puterile faptul că ideea introducerii serviciului militar obligator în Austria ar fi fost concepută în cursul conversațiilor recente pe care d. Mussolini le-a avut cu oamenii de Stat ai Austriei.

„In același timp însă adaogă ziarul, nu se acoperă faptul că Italia aprobă acțiunea. In cercurile politice din Roma se amintește că problema fusese la ordinea zilei încă de când cu conferința dela Stresa, dar Austria a avut răbdare să aștepte.

„Din informațiile primite deducem că din modul cum Italia își explică punctul său de vedere ar reeși că este gata să aprobe și să accepte orice acțiune similară luată de Ungaria și de Bulgaria“.

Ziarele din 7 Aprilie se ocupă de protestul pe care Puterile Micii Înțelegeri l-a făcut la Viena precum și de comunicatul oficial emis de guvernul austriac.

TIMES socotește că gestul Austriei pierde din importanța lui, prin aceea că nu dispune de fonduri suficiente pentru o militarizare pe scară întinsă.

MANCHESTER GUARDIAN afirmă că Cehoslovacia, care la început arăta oarecare bunăvoință Austriei, s'a alăturat de aliații ei din Mica Înțelegeri, și adaogă:

„Presa românească continuă campania ei violentă contra Austriei deși se vede bine că supărarea ei vine mai mult din teamă că Ungaria și Bulgaria ar putea urma exemplul Austriei“.

TIMES din 8 Aprilie este informat din Praga că relativ la protestul formal al Puterilor Micii Înțelegeri se crede în cercurile politice următoarele:

„Chestiunea nu este de așa importanță încât să necesite o acțiune precipitată. Acum când sunt alte chestiuni internaționale de soluționat, se crede că este mai bine să nu se ia nicio hotărâre până pe la începutul lui Mai, când miniștrii de externe ai țărilor Micii Înțelegeri se vor întruni la Belgrad spre a discuta atitudinea țărilor față de Austria, precum și toate celelate chestiuni în legătură cu situația din Europa Centrală“.

ECONOMIST din 11 Aprilie publică un articol de fond analizând situația creată în Austria în urma votării legii serviciului militar. Crede că recrutarea nu va fi generală ci mai mult selectivă, de oarece cancelarul Schuschnigg nu va face greșeala să înarmeze și să organizeze tineri cu tendințe hitleriste, aducând în felul acesta mai curând un serviciu d-lui Hitler decât d-lui Mussolini.

Presa italiană.

Toate ziarele din 7 și 8 Aprilie publică corespondențe din Viena, privitoare la protestul Micii Înțelegeri la Viena, contra serviciului obligator în Austria.

CORRIERE DE LA SERA scrie:

„Reprezentanții României, Jugoslaviei și Cehoslovaciei s'au prezentat ministrului de externe Valdenegg, prezentând în numele guvernelor respective trei note verbale identice, contra introducerii serviciului obligator în Austria, pe care cele trei State îl consideră ca o violare a Tratatului dela Saint-Germain“.

GAZETTA DEL POPOLO scrie că o veste răspândită la Viena spune că guvernul nu va răspunde celor trei State, adaogând că guvernul a luat această măsură conștient de necesitățile vitale ale poporului.

Presa elvețiană.

Continuă să dea atențiune gestului Austriei de a reintroduce serviciul militar obligator prin denunțarea zonei militare ale Tratatului din St. Germain.

Astfel JOURNAL DE GENEVE din 8 Aprilie ocupându-se de protestul Micii Înțelegeri împotriva hotărârii guvernului austriac, scrie între altele:

„Mica Înțelegeri protestează. O notă a fost remisă luni, la Viena, acuzând Austria de a fi violat Tratatul dela St. Germain, promulgând o lege a serviciului militar, care modifică stipulațiunile din 1919. Belgradul, Bucureștiul și Praga își rezervă dreptul de a lua măsurile adecuate noii situațiuni astfel create.

„Era important în speță de a da un avertisment Ungariei și chiar Bulgariei, în cazul când ar fi fost ispitite să urmeze pilda Austriei. Budapesta a declarat că nu va restabili pentru moment egalitatea de drepturi în materie militară.

„Desigur, Italia ar fi susținut Budapesta. D. Mussolini dorește să fortifice Ungaria-aliată, ajutând-o să-și procure instrumentul militar care ar pune această alianță în valoare. Dar Italia este încă angajată în Etiopia.

„Abținându-se provizoriu, Ungaria servește Franța, căci orice opoziție acută între Italia și Mica-Înțelegeri,

este astfel evitată. Bulgaria nu va urma singură pilda austriacă. Înțelegerea Balcanică nu va avea deci motive de îngrijorare, ceea ce nu poate displace Franței.

„Ungaria speră fără îndoială că gestul ei va fi apreciat la Paris și la Londra. Ea ar dori să-și concilieze astfel favoarea Franței și Angliei. Un oarecare sprijin franco-britanic ar putea interveni la rigoare în chestiunile minorităților, dar el nu ar putea servi Ungariei pentru restabilirea serviciului militar. Ora egalității de drepturi nu a sunat încă pentru Ungaria“.

JOURNAL DES NATIONS din 11 Aprilie publică sub titlul: „Violarea austriacă și Mica Înțelegere“, următorul articol al d-lui Jean Dupont:

„Introducând serviciul militar obligatoriu, Austria distruge ea însăși bazele existenței sale. Și, totuși, guvernul oficial al Austriei nu încetase de a sublinia până acum, deosebirea care există între metodele ei și acelea ale Germaniei național-socialiste.

„Dar, aceasta nu a ferit-o să imite acele metode totem în momentul când Europa indignată este încă sub impresia gestului german, ale căror urmări sunt încă de neprevăzut.

„Austria, violând Tratatul dela St. Germain, nu și-a dat desigur seama că gestul ei favorizează Anschlussul și amenință propria-i securitate.

„Este într'adevăr vădit că suveranitatea Austriei nu poate fi garantată prin forța armelor ei, nici față de Germania, nici față de oricare alte puteri.

Distrugeând ea însăși sistemul tratatelor, urmând astfel exemplul Statelor cu regim dictatorial, ea minează propria-i siguranță, propria-i independență, propriul ei viitor

„Intervenția celor trei State ale Micii Înțelegeri protestând contra gestului Austriei și contra repudiției unilaterale a stipulațiilor militare ale Tratatului dela Versailles, nu poate fi interpretată în consecință, ca o ingerință în afacerile interne ale Austriei. Această protestare se justifică îndoit prin faptul că Austria este membră a Societății Națiunilor, care a dezaprobat deunăzi violarea Tratatelor de către Germania.

„Mica Înțelegere nu se poate resemna la o protestare laconică, cu atât mai mult cu cât contrar afirmărilor sale guvernul austriac a desemnat de pe acum pe șeful de stat major al armatei. Toată această afacere dovedește o dată mai mult, că politica tinzând să desunească membrii Micii Înțelegeri, nu poate reuși. Statele a căror politică este întemeiată pe bunul simț, nu pot admite, ca indivizibilitatea păcii și caracterul sacru al tratatelor să fie nesocotite. Ei mai știu că tratatele nu sunt eterne și nu constituie o dogmă imutabilă. Totuși, ele nu trebuie să fie schimbate în mod unilateral prin acte de forță; singur acordul între părți poate decreta aceste modificări. Această procedură este unica de urmat, pentru a se evita complicațiuni primejdioase“.

Presa polonă.

OZAS din 8 Aprilie arată, în legătură cu introducerea serviciului militar obligatoriu în Austria că Statele Micii Înțelegeri au protestat în contra acestui fapt împlinit. Ziarul afirmă că Anglia și Franța, care țin la Independența Austriei, vor trece desigur cu indulgență peste acest fapt, care le convine oarecum, întru cât întărește posibilitatea de menținere a Independenței Austriei.

ILUSTROWANY KURJER CODZIENNY din 10 Aprilie relevă într'o corespondență specială din Viena că din articolele presei austriace reiese că Austria nu va răspunde la protestul Micii Înțelegeri în chestiunea introducerii serviciului militar.

Presa bulgară.

LA PAROLE BULGARE din 6 Aprilie scrie în legătură cu gestul Austriei:

„Singura învinuire care se poate aduce Austriei este că a denunțat în mod unilateral, urmând pilda Germaniei, unele clauze ale unui tratat internațional. Acest mijloc de a se libera de sarcina unor obligații restrictive, tinde a deveni un sistem care turbură conștiința juridică contemporană. Cu toate că nu ne aflăm în fața unui fapt nou al istoriei diplomatice, întrebarea se pune, nu fără îngrijorare, de a se ști, dacă o vieată organizată între națiuni va mai putea fi posibilă în cazul când denunțarea unilaterală a tratatelor internaționale ar deveni o regulă generală, scutită de sancțiuni.

„Ne mai întrebăm, iarăși, dacă Austria n'ar fi putut obține câștig de cauză fără a brusca lucrurile, fără a fi recurs la un gest de natură a turbura situația politică în Europa dunăreană?

„Nu ar fi fost oare posibil Austriei de a ajunge la rezultatul dorit — cu privire la restricțiunile militare ale tratatului dela St. Germain — pe calea negocierilor cu ceilalți semnatari ai tratatului, prin concesiuni consimțite de toate părțile interesate?

„Concluzia care se desprinde, este că tratatele, ca orice operă umană, nu pot rezista acțiunii corosive a timpului.

„Vieța pășeste înainte, convențiile care o reglementează, trebuie să meargă și ele mai departe. Acest adevăr primordial se impune tuturor aceluia care rămân credincioși ideilor pacifice și doresc să vadă dezvoltarea fenomenelor sociale fără lovituri de surprindere.

„Oamenii de Stat, cu răspunderi istorice, sunt datorii să ușureze evoluția vieții. Numai astfel se va putea împiedeca repetirea gesturilor asemănătoare aceluia la care am fost martori, asigurându-se tot de o dată dezvoltarea normală și pașnică a relațiilor internaționale“.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN ȘI SANCTIUNILE

Presa italiană.

Ziarele din 8 Aprilie afirmă că reuniunea comitetului de 13 nu este decât o manevră destinată să dovedească, pe baza afirmațiunilor abisiniene, că Italia a violat dreptul ginților, și prin aceasta să pregătească aplicarea unor noi sancțiuni.

Printre ziare, *POPOLO D'ITALIA* și *GIORNALE D'ITALIA*, care sunt cele mai autorizate, ripostează, și

cu mai multă tărie, arătând că Italia „apără civilizația“ și că numai abisinienui au violat dreptul ginților.

POPOLO D'ITALIA afirmă că după apelul comitetului de 13, cele care au luat ofensiva, au fost trupele abisiniene și nu trupele italiene.

„Dacă Geneva discută pacea, dacă în Abisinia războiul continuă, răspunderea întregă cade asupra Negusului. Italia se apără și contraatacul ei este nemilos.

Negusul este acela care nu a voit sau nu a putut accepta pacea. Comandamentul italian are deci datoria de a lua toate măsurile de prevedere și de a le duce până la capăt, pentru securitatea soldaților și lucrătorilor, într'un teritoriu al banditismului și al expedițiilor de jaf.

„Populațiile din Gojjam și Galla s'au revoltat contra unui imperiu barbar care le oprima. Amenințările cu embargo sunt oare destinate să redea aceste populații martire în mâinile celor care le-au torturat? Națiunea italiană, pentru onoarea civilizației, nu va consimți niciodată la un asemenea lucru“.

GIORNALE D'ITALIA caută să respingă acuzațiile aduse armatei italiene că ar întrebuița gaze axfisiante.

„Arsurile de acest fel au putut fi cauzate de acțiunea unui gaz, dar se poate ca acest gaz să fi fost utilizat chiar de abisinieni, care ar fi dorit să-l îndrepte contra italienilor“.

Ziarul repetă apoi cunoscutele acuzații de barbarie pe care italienii le aduc abisinienilor.

Comentând lucrările comitetului de 13, MESSAGERO din 9 Aprilie scrie:

„D. Eden ar voi să mutilizeze victoriile Italiei. E o întreprindere nenorocită“.

POPOLO DI ROMA afirmă că mareșalul Badoglio nu se va opri în acțiunea sa din Abisimia.

Sunt adaugă ziarul, operații chirurgicale care nu pot fi făcute pe jumătate, sub pedeapsă de a vedea reapărând boala, care nu fusese pe deplin eliminată“.

Sub semnătura directorului său, d. Gayda, GIORNALE D'ITALIA din 9 Aprilie scrie că dezarmarea Abisinie este indispensabilă nu numai pentru securitatea coloniilor italiene, ci și pentru securitatea tuturor regiunilor vecine:

„Această securitate, scrie d. Gayda, nu poate fi realizată decât prin dezarmarea definitivă și totală a tuturor teritoriilor abisiniene. Nicio altă formulă, niciun fel de angajament semnat pe hârtie nu poate înlocui această necesitate. Posesiunile britanice din Somalia, Sudan și Kenya vor fi cele dintâi care vor trage un folos, de altfel nemeritat din această dezarmare“.

Același ziar mai publică în această chestiune un alt articol din care redăm următoarele:

„Italia este ferm hotărâtă să respingă chiar cu armele amenințările și provocările, ori de unde ar veni ele. Guvernele responsabile nu se pot juca cu focul abisinian, nici să-și închipue că pot continua la infinit manevrele de intimidare infructuoase și pretențiile lor agresive“.

Ziarul analizează în continuare situația din Africa, pentru a trage concluzia, în conformitate cu declarația făcută de d. Mussolini în recentul consiliu de cabinet, că scopul principal, adică securitatea coloniilor italiene, a și fost atins.

„Accastă securitate va fi asigurată nu numai pentru vechile colonii italiene, ci și pentru teritoriile abisiniene ce vor fi încredințate protecției și muncii italiene“.

Intreaga presă italiană, cu data de 10 Aprilie, regretă atitudinea d-lui Eden în comitetul de 13, întrunit la Geneva, protestând împotriva spiritului de nedreptate din care se inspiră“.

GIORNALE D'ITALIA scrie între altele:

„D. Eden se înșală dacă crede că poate înlătura cu ușurință chestiunea gloanțelor dum-dum, pe care abisinienii le-au folosit contra soldaților italieni după ce le-au primit dela fabricanții britanici.

„Englezii au aceeași vină ca și abisinienii. Ei s'au făcut vinovați în fața întregii lumi civilizate de folosirea unuia dintre cele mai groaznice mijloace de luptă, mijloc interzis cu severitate prin toate acordurile internaționale. Chestiunea gloanțelor dum-dum, cu toată abilitatea cu care d. Eden caută să o înlătore dela discuție, este departe de a fi fost elusată. Atunci când va socoti momentul prielnic, guvernul italian va prezenta documentele precise pe care se întemeiază acuzațiile sale nu numai contra Abisinie, ci și contra celor care le-au procurat aceste gloanțe. Această chestiune va fi judecată atunci pe temeiul faptelor și nu pe acela al vorbelor“.

Ziarele italiene din 11 Aprilie susțin că există mari divergențe între punctul de vedere francez și cel englez, cu privire la conflictul abisinian.

MESSAGERO, scrie:

„D. Eden a continuat ieri, în comitetul de 13, acțiunea sa nefastă destinată nu să favorizeze încheierea păcii, așa cum a afirmat-o, ci să facă să nu reușească negocierile pe care Italia le-a acceptat încă dela 2 Aprilie“.

Același ziar însă înregistrează cu satisfacție atitudinea plină de bun simț a d-lui Flandin, care „a opus impacienței colegului său englez o argumentare plină de moderație“.

În numărul din 12 Aprilie IL POPOLO D'ITALIA, scrie:

„Comandamentul suprem italian a dat ordinul prin care se desființează selavia pe tot teritoriul ocupat.

„Selavajul va mai exista acolo unde trupele italiene nu au ajuns încă.

„Protectorii selavajului acuză pe italieni de opere inumane; este caraghios să aducă aceste acuzații negusul, șeful selavilor și furnizorii de gloanțe dum-dum“.

În concluzie, ziarul scrie:

„Se pot afirma două lucruri: operațiunile de siguranță din Africa se apropie de sfârșit, sancțiunile nu au putut opri marșul victorios al trupelor și Italia câștigă un nou prestigiu și o nouă putere în Europa“.

În numărul din 13 Aprilie TRIBUNA publică un articol în care subliniază că ultimele lucrări la Geneva au meritul să fi pus în lumină că conflictul african, provocat de expediția italiană în Africa Orientală, nu este între Italia și Societatea Națiunilor, ci între Italia și Anglia.

Drept dovadă a acestei afirmații, ziarul citează activitatea d-lui Eden la Geneva, care tinde să creieze un nou element de acuzare contra Italiei și să stabilească un nou motiv pentru agravarea sancțiunilor.

Ziarele din 14 Aprilie par convinse că de acum înainte ideea unor măsuri militare sau economice contra Italiei este părăsită în Anglia.

LAVORO FASCISTA crede că guvernul din Londra își revizuieste poziția și că amenințarea de războiu este înlăturată. Ziarul adaugă:

„Față de neliniștea înregistrată în unele ziare engleze, cu privire la ocuparea de către Italieni a postului vamal abisinian Gallabat, la frontiera Sudanului, în cercurile bine informate se declară că opinia publică italiană nu manifestă niciun fel de neliniște pentru faptul că trupele italiene și britanice au ajuns în imediata apropiere, unele de altele. Aceasta, deoarece nu există niciun motiv ca Italienii să pătrundă pe teritoriul Sudanului, sau Englezii în teritoriul abisinian ocupat de Italieni“.

Pe de altă parte oficiosul *GIORNALE D'ITALIA* se ridică energic într-o notiță intitulată „*Deraiere*“, contra unui articol publicat de *DAILY EXPRESS*, articol în care se susține că lacul Tsana ar fi fost până acum considerat ca un lac englez și că va rămâne totdeauna așa.

„Lacul Tsana spune *GIORNALE D'ITALIA*. este, sau mai curând a fost, pentru a vorbi exact, un lac abisinian, care acum se află în mâinile soldaților italieni. Iată situația actuală indiscutabilă. A considera lacul ca fiind englez, înseamnă să spui vorbe de placă. Nu ne putem însă explica cum de a putut *DAILY EXPRESS* să publice o asemenea enormitate“.

Ziarul italian amintește o comparație făcută de *DAILY EXPRESS* între canalul de Suez și lacul Tsana și adaugă: „Să dăm acestei comparații numai valoarea pe care o are. Pentru ca o comparație să fie justă, trebuie să cuprindă principii omogene. Soldații italieni sunt gata să riposteze la fiecare amenințare, după cum merită“.

În *TRIBUNA* din 15 Aprilie senatorul Davanzati scoate în relief importanța luării de către italieni a orașului Dessie. Articolul spune între altele:

„Nu este lipsit de semnificație faptul că trupele noastre au și ajuns la Dessie chiar în momentul când delegatul Italiei ajunge la Geneva pentru a se afla ce vrea în mod practic comitetul de 13“.

„Ocuparea Dessiei poate și trebuie să însemne prăbușirea falsului sistem societărilor care s'a solidarizat de bună voie cu Negusul“.

De asemeni, într'un alt articol, subliniază coincidența semnificativă, care face ca intrarea trupelor italiene în fostul cartier general al armatei Negusului, să se producă în momentul când se întrunește din nou, la Geneva, comitetul de 13. Ziarul adaugă că Italia ține bine în mâini chestiunea abisiniană și va ști să o țină izolată de orice complicații europene.

STAMPA pune în gardă opinia publică italiană contra immoderației pe care însăși presa italiană a înregistrat-o de ieri în atitudinea Angliei.

„Trebuie să fim prudenți, scrie ziarul, și să ne ținem în gardă. Capcana este mereu deschisă și se urmărește aruncarea Italiei în această capcană, prin mijloace blânde sau violente. Înainte de a face o judecată definitivă asupra acestei faze a politicii britanice, va trebui să așteptăm evoluția viitoare a partidei care se joacă la Geneva“.

IL POPOLO D'ITALIA scrie că în timp ce Italia așteaptă epilogul evenimentelor din Africa, Europa este alarmată de amenințarea unui nou războiu.

Este bine să se precizeze, scrie ziarul, că nu Italia amenință Europa. Ea s'a pregătit să țină piept oricărui eveniment. A declarat solemn că respectă interesele Angliei și Egiptului.

„Statele sancționare care cer compensațiuni pentru pagubele avute în urma sancțiunilor, nu se mai adresează Genevei. Sancțiunile apar de acum în colo ca o enormă eroare istorică“.

Presa franceză.

Urmărind problemele create prin denunțarea tratatului de la Locarno de către Germania, ziarele franceze nu scapă din vedere nici evoluția conflictului italo-abisinian.

Astfel *L'OEUVRE* din 8 Aprilie, în legătură cu atitudinea Angliei față de conflictul italo-abisinian, scrie:

„În întrevvedere care a avut loc între d-nii Flandin și Eden în trenul spre Geneva, ministrul afacerilor străine al Mării Britanii a anunțat pe d. Flandin că va cere în numele guvernului britanic noi sancțiuni contra Italiei, dacă aceasta nu va renunța imediat la înaintarea sa pe teritoriul abisinian.

„Guvernul britanic cere ca Consiliul de 18 să se întrunească imediat pentru a aplica sancțiunile petrolifere și a hotărî să nu se mai permită vaselor italiene să intre în porturile țărilor sancționiste.

„Întru cât privește atitudinea sa în fața Comitetului de 13, d. Eden va cere ca d. Mussolini să răspundă în 48 ore dacă este gata să înceteze ostilitățile și să înceapă negocierile în vederea aplanării conflictului.

„Orice s'ar întâmpla la Geneva, încheie ziarul, un lucru se știe sigur: Comitetul de 13 va da un vot de blam Italiei pentru utilizarea gazelor axfisiante, pentru bombardarea orașelor deschise și pentru atacul asupra ambulanțelor“.

„Desbaterile de la Geneva riscă să nu fie foarte clare, scrie *PETIT JOURNAL*: A cui va fi vina? Desigur nu a acelora care doresc convocarea puterilor credincioase pactelor de la Locarno, sub forma unei reuniuni distincte la Bruxelles sau Paris. La Geneva se va începe cu chestiunea abisiniană. Aceasta constituie diversivuna căutată. D. Eden s'a declarat hotărît să fie cât se poate de ferm și de sever față de Italia. Suntem departe de lichidarea sancțiunilor care apare rezonabilă. Dacă problema sancțiunilor petrolifere va fi ridicată, vor fi turburate adânc negocierile puterilor locarniene“.

LE JOURNAL, d. Saint Brice scrie:

„Există, în mod indiscutabil, o evoluție interesantă a opiniei publice britanice, care descoperă că proiectul Laval-Hoare ar fi evitat mult rău. Constatarea e tardivă. Ultima greșală care s'ar putea săvârși ar fi ea cineva să creadă că s'ar putea relua acum acel plan, complet depășit de evenimente“.

Ziarul *EXCELSIOR* scrie:

„Ceea ce se poate aștepta mai bun din partea comitetului de 13 este temporizarea. Conflictul italo-abisinian este în curs de a se soluționa singur pe terenul operațiilor militare și nu el interesează azi Europa în primul rând. Singura chestiune urgentă pentru Europa este aceea renană și corolarul, ei: refacerea păcii europene“.

„Sancțiunile nu vor putea da forțe noi Negusului, care asistă la prăbușirea imperiului său, scrie *LE JOURNAL*. Comitetul de 13 va trebui să privească evidența în afară și să recunoască, cum se afirmă la Roma, că conflictul italo-abisinian se pune pe un teren nou“.

Ziarele franceze din 10 Aprilie, nu sunt neapăratumite de desfășurarea evenimentelor la Geneva, în legătură cu problema abisiniană, deși ele își dau seama că se vor putea ivi noi dificultăți în cazul când negocierile directe italo-abisiniene nu ar duce la un rezultat iar Anglia ar găsi necesară convocarea comitetului de 18, pentru agravarea sancțiunilor.

„Atmosfera s'a destins în mod sensibil, constată *PETIT PARISIEN*, dar nu s'au realizat decât primii pași. Va fi mult mai greu atunci când se va trece la fondul negocierilor. Incercările pentru o soluție pacifică mai sunt încă foarte confuze“.

Comentând întârzierea Italiei de a-și îndeplini obligațiile ca garantă a Pactului dela Locarno, ziarul adaugă:

„Această rezistență nu va ușura sarcina negociatorilor francezi în chestiunea rhenană. D. Flandin a susținut cu hotărâre, în cursul ultimelor două zile, teza italiană și ar fi drept ca Roma să țină seamă de acest lucru, mai mult decât până acum“.

EXCELSIOR scrie: „D. Flandin a reușit să evite frițiuni penibile între francezi și englezi, iar amenințarea convocării comitetului de 18 pare înlăturată.“

„Atmosfera s'a destins puțin, iar în cursul serii se înregistrau posibilități mai bune pentru soluționarea conflictului italo-abisinian. Se desemnează de asemenea o mișcare în favoarea restabilirii frontului dela Locarno. Trebuie să felicităm pe d-nii Eden și Flandin, care, conștienți de răspunderile lor, au contribuit la aceasta“.

„A fost o zi confuză, scrie *d. Saint Brice* în **LE JOURNAL**. S'au produs manevre de procedură, care servesc, mai ales spre a împiedeca ciocnirile“.

In ECHO DE PARIS, d. Pertinax, scrie: „Problema abisiniană pare a se agrava. Sub presiunea opiniei publice, delegația britanică se ridică hotărât împotriva Italiei. Pe când Anglia sporește rigoarea împotriva Italiei, suntem autorizați a exercita o presiune asupra ei, spre a obține ca ea să nu-și reducă obligațiile față de noi în chestiunea rhenană“.

L'OEUVRE, scrie că atitudinea d-lui Aloisi, în conversațiile pe care le-a avut cu d-nii Flandin și Madariaga, face impresia a nu fi conciliantă. „D-sa a vorbit ca un conquistador. Atitudinea a fost definită astfel: rece, și putând părea agresivă în conversațiile asupra Abisinie, absolut negativă cu privire la Locarno, caustică și negativă în chestiunile Europei Centrale. Sunt cercuri care se tem de dificultăți cu Italia în viitorul apropiat“.

Aceiași ziar, într'alt articol, scrie:

„In unele cercuri de pe lângă Societatea Națiunilor se afirmă că trupele italiene urmăresc ca prim obiectiv să cucerească orașul Dessie pe care l-au bombardat în repetate rânduri. De îndată ce vor pătrunde în acest oraș, autoritățile militare italiene vor numi un Negus al lor, în persoana Rasului Gugsu, fostul ginere al Impăratului Haile Selassie și prințul ofițer superior din armata abisiniană, care a trecut de partea italienilor.“

„Îndată ce va fi încoronat ca Negus, Gugsu se va declara gata să înceapă negocierile de pace cu Italia. Impăratul Haile Selassie, care cunoaște aceste intenții ale Italiei, este hotărât să se apere din răspuneri, pentru a nu lăsa să pătrundă în Dessie periculosul său rival. În aceste condițiuni, este evident că misiunea Societății Națiunilor, de a găsi o reglementare a conflictului, conformă cu principiile pactului, ar fi mult îngreuiată.“

„În realitate, încheie ziarul, întreaga problemă constă în a se ști cât de departe înțelege să meargă Anglia, pentru a împiedeca Italia de a pune stăpânire pe ținuturile centrale ale Abisinie“.

LE TEMPS din 11 Aprilie în editorial declară:

„În ceea ce privește deschiderea tratatelor între Italia și Etiopia nu putem afirma, actualmente, că un pas decisiv să fi fost făcut; dar unele indicații ne lasă totuși să credem că o cale va fi probabil găsită pentru a asigura o primă luare de contact în decursul săptămânii viitoare. Când vom cunoaște raportul d-lui de Madariaga la Comitetul de 13, asupra convorbirii pe care a avut-o cu baronul Aloisi, lucrurile se vor desena de sigur mai clar. În tot cazul, trebuie să se facă o deosebire între negocieri de pace propriu zise și convorbirile preliminare actuale a Italiei.“

supra procedurii eventuală pentru a înjgheba atari negocieri. Nu e încă vorba de altceva, pentru moment, decât să știm dacă e posibil să stabilim contacturile necesare în acest scop. Nu ne îndoim că Roma și Addis-Abeba sunt tot atât de doritoare să pună capăt conflictului, dar Italienii și Etiopienii, lucru se înțelege dela sine, nu concep acest sfârșit în același mod. D. Eden având o convorbire cu d. Wolde-Maryan, reprezentantul Etiopiei, s'vonul a circulat că guvernul din Addis-Abeba ar consimți să intre în tratative directe cu Italia, cu credința că aceste convorbiri să aibă loc în fața unui reprezentant al Societății Națiunilor, și că guvernul italian să facă cunoscut în prealabil revendicările și scopurile sale de războiu. Pare clar că Etiopia nu pune altă condiție decât aceea a prezenței unui delegat calificat al Ligii Națiunilor, politica abisiniană fiind să se lase Genevei sarcina de a conduce tratativele și de a accepta dinainte deciziunea Consiliului Genevez, care va fi în tot cazul mai favorabilă Etiopiei, se speră, decât, ceea ce ar obține ea direct, după împăcare, din partea Italiei.

„Singularul punct cert, pentru moment este că Italia nu va admite suspendarea ostilităților decât dacă acest fapt e urmat de suspendarea sancțiunilor luate în contra ei. Or, pare, având în vedere dispozițiile care prevalează la Geneva, că acesta va fi punctul cel mai greu de rezolvat“.

In legătură cu încercările de clarificare a conflictului italo-abisinian prin negocierile care se duc în prezent la Geneva, ziarul L'AMI DU PEUPLE din 13 Aprilie cere Franței să-și mențină actuala atitudine și să susțină

Intr'un articol intitulat „Păziți-vă: războiul revine“, ziarul declară între altele:

„În aceste cazuri decisive situația depinde de Franța; dacă izbucnește un războiu între puteri europene toată vina va fi a Franței.“

„Oare Franța vrea să-și pregătească propria ei ruină? Vrea ea singură să țină piept atât Germaniei cât și Italiei? Ea trebuie să spună „nu“ Angliei, și Anglia va ceda căci ea nu poate întreprinde nimic fără armata Franței“.

Le MATIN din 14 Aprilie socotește că în politica internațională s'a ajuns la o răscruce și se întreabă dacă săptămâna aceasta nu va fi decisivă pentru pace sau chiar pentru existența însăși a Societății Națiunilor.

„Încercarea de a se ajunge la o înțelegere italo-abisiniană, scrie ziarul, este sortită de pe acum unei nereușite sigure.“

„Aplicarea sancțiunilor petrolifere, pare acum mult mai aleatorie decât acum o lună. Astfel stând lucrurile, pentru refacerea prestigiului britanic și pentru pansarea rănilor provocate amorului propriu britanic, ar urma să se recurgă la măsuri de alt ordin și mult mai grave“.

Le MATIN însă se întreabă dacă Anglia va merge atât de departe și dacă ea s'ar decide pentru, o acțiune navală în contra Italiei. De asemeni se întreabă dacă Anglia este în stare să execute singură o astfel de acțiune, precum și până la ce punct ea ar putea atrage celelalte puteri într'un conflict al cărui sfârșit nu poate fi prevăzut, ridicul prin obiectul său și înspăimântător prin consecințele pe care le poate avea.

„În orice caz, încheie ziarul, Londra nu se poate aștepta ca Franța să se lase atrasă într'o astfel de aventură“.

Presa franceză cu data de 15 Aprilie comentând conversațiunile dela Geneva, în chestiunea conflictului italo-abisinian, îndeamnă la o atitudine de moderațiune.

Ziarele sunt unanime în a constata că nu poate fi vorba de o agravare a sancțiunilor.

PETIT PARISIEN consideră că, după dovezile de îngăduință față de Germania, Marea Britanie nu va mai preconiza măsuri riguroase împotriva Italiei.

„Guvernul italian, la rândul său, va trebui însă să dea dovadă de înțelegere și de moderațiune față de cei învinși“.

FIGARO exprimă teama că Anglia ar putea face răspunzător guvernul francez de înfrângerea Societății Națiunilor, în conflictul african, imputându-i că n'a sprijinit suficient securitatea colectivă.

LE TEMPS crede a putea afirma că Franța va încerca să împiedece o agravare a conflictului italo-britanic.

„Anglia, scrie ziarul, are toate motivele să evite un războiu care ar apăsa numai asupra sa. Dar nici Italia nu are vreun interes de a intra în luptă față cu Anglia. Se întâmplă apoi cu popoare care nu voiesc războiul, să fie târâte, de cursul evenimentelor, într-o aventură. Chestiunile de prestigiu pot fi mai tari decât orice judecată. Iată primejdia. Societatea Națiunilor și-ar pierde orice rațiune de a exista, dacă nu ar fi în stare să înlăture această primejdie. Societatea Națiunilor trebuie, înainte de toate, să găsească o soluție pașnică conflictului din Abisinia“.

Presa engleză.

Ziarele britanice afirmă că, Anglia este în favoarea unei sforțări hotărâte din partea Ligii Națiunilor, pentru soluționarea războiului din Africa, conform cu principiile Pactului Societății Națiunilor. De aceea, presa din 8 Aprilie, insistă că Comitetul de 13 trebuie să intervină numai în sensul în care se va desfășura și activitatea d-lui Eden la Geneva.

DAILY TELEGRAPH arată că Anglia și Franța vor cere Italiei să precizeze dacă are intenția să pună capăt înaintării sale în Abisinia. În cazul unui armistițiu, sancțiunile ar putea fi ridicate.

NEWS CHRONICLE reamintește că sunt angajate în această afacere răspunderile națiunilor care au permis Abisinie să spere într'un sprijin efectiv din partea Societății Națiunilor.

DAILY HERALD relevă că este în joc onoarea guvernului britanic și că nimic n'ar putea îndreptăți în ochii țării „o retragere rușinoasă“.

Oficiul luburist adaugă că, oricât de mare este azi prestigiul d-lui Eden, acest prestigiu s'ar evapora de îndată dacă politica Societății Națiunilor n'ar fi susținută cu hotărâre.

TIMES insistă asupra faptului că Italia este singura responsabilă de complicațiunile diplomatice care s'au produs în ultimele luni și care ar putea fi invocate în favoarea concesiunilor de făcut „faptelor împlinite“. TIMES crede că, dacă nu se poate ajunge la încetarea ostilităților din Africa, Societatea Națiunilor trebuie să joace până la capăt partida angajată.

Correspondentul diplomatic al ziarului DAILY HERALD scrie:

„D. Eden ar voi extinderea sancțiunilor la petrol, în cazul când Italia nu promite să pună capăt ostilităților într'un termen fixat. Se presupune că d. Flandin va susține însă părerea că este inutil să se continue cu aplicarea sancțiunilor. După părerea ministrului de externe al Franței, ar fi mai nimerit ca Societatea Națiunilor să facă tot posibilul pentru a obține în favoarea Abi-

siniei condițiunile de pace cele mai avantajoase, fără a se menține cu rigiditate formulele pactului.

„Este de asemenea probabil că d. Flandin va propune amânarea deliberărilor pentru săptămâna viitoare, dacă guvernul italian ar fi dispus să trimită un delegat la Geneva care să comunice condițiunile sale de pace“.

DAILY EXPRES din 11 Aprilie, crede că în cursul săptămânii viitoare, se vor începe tratativele la Geneva între Italia și Abisinia. Recunoaște însă că nu vor fi tratative reale, ci numai convorbiri preliminare despre procedura care poate că va pava calea între negocieri de pace și un armistițiu.

DAILY TELEGRAPH din 13 Aprilie sub semnătura redactorului său diplomatic, declară că în Consiliul de Miniștri se va delibera asupra condițiunilor de pace între Italia și Abisinia. Apoi, adaugă că guvernul englez a constat și a recunoscut ineficacitatea sancțiunilor economice, dacă ele nu sunt însoțite și de sancțiuni militare.

Toate ziarele din 14 Aprilie relevă știrea dată de comunicatul oficial italian, anunțând că trupele mareșalului Badoglio au ajuns la țărnișurile lacului Tsana. Se dă în același timp și știrea despre ocuparea postului de frontieră din Gallabat.

Ziarele engleze spun că numai partea răsăriteană a orașului Gallabat este ocupată de italieni, partea occidentală fiind ocupată de trupele britanice sudaneze. Cele două garnizoane sunt despărțite numai prin albia unui râu sec.

NEWS CHRONICLE din 14 Aprilie desminte svoul răspândit la Paris, cum că Anglia ar avea intenția să propună sancțiuni militare contra Italiei. Ziarul confirmă însă că tendința în favoarea unor noi sancțiuni economice este mai puternică în momentul de față, după ce încercările de conciliere ale comitetului de 13 par să fi dat greș.

DAILY TELEGRAPH, cu aceeași dată, ale cărui legături cu FOREIGN OFFICE sunt cunoscute, arată de asemenea că în situația europeană actuală nu s'ar putea recurge la sancțiuni militare sau navale împotriva Italiei.

Ziarele engleze din 15 Aprilie anunță că d. Eden va pleca în aceeași zi la Geneva și comentează șansele unei soluțiuni a conflictului italo-abisinian. Rezultă din aceste comentarii că d. Eden nu pleacă cu instrucțiuni fixe, urmând să se aștepte desfășurarea evenimentelor la Geneva.

TIMES scrie:

„Guvernul britanic nu va lua nici în viitor hotărâri izolate, Societatea Națiunilor fiind aceea care trebuie să ia hotărâri colective. Cercurile guvernamentale nu cred că abisinenii ar fi definitiv înfrânți. În niciun caz însă nu poate fi vorba de o slăbire a sancțiunilor, atâta timp cât ostilitățile nu au încetat“.

DAILY TELEGRAPH respinge afirmația ziarelor italiene că d. Eden ar fi luat la Geneva o atitudine arbitrară.

„Nu trebuie uitat, scrie ziarul, că d. Eden se sprijină pe întregul guvern britanic.

„În cazul unui eșec al negocierilor de pace, Anglia este gata a se ralia la orice hotărâre a comitetului sancțiunilor pentru a exercita o presiune financiară și economică asupra Italiei. Aceasta se află într'o situație financiară dificilă. Rezervele de aur ale Italiei au scăzut cu nouă milioane lire sterline lunar, ceea ce constituie o contra-

pondere a succeselor militare. Nu trebuie de asemenea să se uite că italienii au folosit gaze toxice, violând încă o convenție internațională“.

EVENING STANDARD din 15 Aprilie, sub semnătura redactorului său diplomatic, crede că d. Eden a primit depline puteri din partea guvernului de a declara la Geneva că Anglia nu va accepta să se pună capăt sancțiunilor, atâta vreme cât Italia nu pune capăt ostilităților contra Abisiniei.

Autorul articolului arată că Anglia nu ar permite încetarea sancțiunilor nici chiar pe timpul armistițiului care va trebui să servească la pregătirea negocierilor de pace, atâta vreme cât continuă să existe posibilitatea reluării ostilităților.

MORNING POST cu aceeași dată scrie că este informat precis că în cazul când negocierile de pace nu ar reuși, Anglia va propune interdicția exportului de petrol în Italia.

Presă germană.

Presă germană a reînceput să acorde atenție luptelor de pe frontul abisinian, stăruind în toate comentariile care însoțesc știrile și telegramele, că partida Negusului e iremediabil pierdută și că mareșalul Badoglio a isbitit, prin planurile sale istețe militare, să grăbească victoria finală italiană și deci apropiata încetare a ostilităților, cucerind Abisinia. Presă germană își exprimă, fără înconjur, satisfacția pentru încununarea cu laurii biruinței a strădanilor italiene, care „au dovedit, unde poate duce lupta, voința și perseverența unei națiuni bine condusă, care știe ce vrea și e sigură pe drepturile ei, precum subliniază **VOLKISCHER BEOBACHTER**“.

BERLINER TAGEBLATT din 10 și 11 Aprilie publicând telegramele trimisului său special pe frontul abisinian, prin care anunță „lupte înverșunate pe frontul de Sud, cu succese desăvârșite pentru armata italiană, cu cucerirea unei mari părți de războiu și cu pătrunderea vertiginoasă, care amenință Addis Abeba, adaugă următorul comentariu:

„Situația Negusului e disperată, armatele rașilor sunt demoralizate și se risipesc în debandadă, lăsând totul în voia soartei. Cu telegrame desnădăjduite după ajutor, trimise d-lui Eden nu se mai poate salva nimic. Italia înaintază biruitoare și sigur pretutindeni și în foarte puține zile va ocupa toată Abisinia. În fața faptului împlinit și al eforturilor unei armate, care a dat dovezi că știe să se sacrifice și să îndure toate privațiunile unui aspru războiu colonial, negocierile și Liga Națiunilor sunt neputincioase.

„Națiunea italiană are nevoie de expansiune pentru populația ei, care se sufocă în peninsula, a sacrificat totul să-și cucerească dreptul la existență și a biruit. Trebuie acum să culegă foloasele laurilor câștigați prin atât de grele lupte. E dreptul ei“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 11 Aprilie scrie că cel mai potrivit răspuns, pe care Italia l-a putut da celor care îi tăgăduiesc pretențiile asupra Abisiniei, este cel dat de oficiosul **GIORNALE D'ITALIA**: „cu armele împotriva oricărei provocățiuni“, fiindcă, adaugă ziarul, „nimeni nu are dreptul să mai tăgăduiască Italiei culegerea roadelor unui războiu de legitimă apărare a intereselor sale naționale“.

BERLINER TAGEBLATT din 11 Aprilie scrie că: „Franța a dojenit pe d. Eden, pentru atitudinea sa față de Italia, în chestia conflictului italo-abisinian și

socoate că de data aceasta Franța are dreptate, fiindcă Italia e în drepturile ei să revendice tot ce a cucerit cu sabia.

„Așa cum se desfășoară acțiunea politică, o încercare a puterilor între Italia și Anglia pare inevitabilă“.

BERLINER TAGEBLATT din 12 Aprilie anunță că: „în Abisinia a izbucnit revolta populației și Negusul e silit să se ascundă prin biserici și peșteri, ca să scape de furia populației, ceea ce înseamnă ea ne-am apropiat de sfârșit“.

BERLINER BÖRSEN ZEITUNG din 12 Aprilie anunță înaintarea vertiginoasă a armatelor italiene spre Addis-Abeba și impresia desăvârșită de bună produsă în sânul populației abisiniene asupra proclamației mareșalului Badoglio de „eliberarea sclavilor“, ceea ce constituie încă unul din mijloacele practice și tactice de cucerire ale mareșalului italian.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 12/13 Aprilie anunță de asemenea „marșul triumfal al italienilor spre Addis-Abeba și fuga Negusului și refugiarea lui în grotă de la Diorba“.

BERLINER TAGEBLATT din 14 și 15 Aprilie comentează în fruntea ziarului ultimele evenimente politice, rezultate din faptele militare din Abisinia și între altele, scrie:

„Italia și Anglia stau acum, după contactul italian cu lacul Tsana, cheia Nilului, înarmați, față în față, și pe Mediterana și în Africa, și nu se știe până unde poate duce ambițiunea, dacă rațiunea și cumințenia nu vor birui“.

„În altă parte a ziarului, se anunță intenția italienilor de a ocupa Addis-Abeba, cu aeroplanele, și se adaugă următorul comentariu:

„Desigur că intenția e îndrăzneată și întrebuintată pentru prima oară în tactica și luptele militare, nu e însă lipsită de riscuri primejdioase.

„Italia e hotărâtă în urmărirea scopurilor și tacticei ei și de oarece credem că ea voeste cu tot dinadinsul să anexeze regiunea lacului Tsana, provocând Anglia la o hotărâre definitivă“.

BERLINER TAGEBLATT scrie că:

„La Londra sunt două tabere: una care speră în întărirea Genevei și slăbirea Ducelui și alta care înțelege să păstreze intacte interesele isvorâte din lacul Tsana“.

Presă polonă.

WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY, cu aceeași dată, constată în articolul său de fond, intitulat „Roma învingătoare“, că Italia, cu toate împotrivirile Ligii Națiunilor a învins în Africa. Apoi adaugă:

„Din acest războiu Italia va ieși mai puternică în direcția politică. Într'un viitor apropiat ea va fi, pe terenul politicii internaționale, un factor și mai considerabil ca până acuma. De dânsa va depinde, în mare măsură, echilibrul politic în Europa“.

Presă Statelor-Unite.

Lucrările comitetului de 13 la Geneva sunt urmărite cu interes de presa americană.

NEW YORK TIMES comentând declarația d-lui Mussolini, că războiul din Abisinia trebuie să continue până când vor fi fost nimicite armatele Negusului, subliniază că dacă Societatea Națiunilor nu va interveni, ea va săvârși un act de sinucidere.

„Zilele ce vor urma vor cere dovezi de înțelepciune, curaj și fermitate, în toată măsura în care acestea sunt la dispoziția oamenilor de Stat europeni“, încheie ziarul.

Presa evreiască din străinătate.

DES MOMENT din Varșovia, cu data de 12 Aprilie, susține că soarta Abisimiei este pecetluită, Societatea Națiunilor dovedindu-se prea slabă pentru a oprî euceririle a-lui Mussolini. Ziarul Aduagă:

„Imediat după Sărbători se va încerca iar la Geneva o conciliere între Italia și Abisimie. Dacă Ducele va ră-

mâne neclintit, cerând hegemonie absolută asupra împărăției Negusului, atunci nu va fi o altă soluție decât recurgerea la sancțiuni mai severe economice și chiar militare.

„Italia s'a milostivit și a trimis un reprezentant la Geneva pentru negocieri, dar în același timp oștirile ei ocupă centre noi în Abisimie și în curând vor ajunge la porțile Addis-Abebei. În astfel de împrejurări, Liga Națiunilor ar trebui să lucreze într'un tempo mai rapid. La Geneva, însă, nicio frunză nu se mișcă pentru salvarea ultimului Stat independent din Africa“.

PROBLEME EUROPENE

POLITICA EXTERNĂ A FRANȚEI

LE PETIT JOURNAL din 6 Aprilie, sub titlul: „Cum se prezintă actualmente problema pactelor și alianțelor noastre“, publică un articol în care examinează care trebuie să fie acțiunea Franței în actuala situație internațională.

„Franța, scrie ziarul, trebuie să aibe în considerare în mod neted toate eventualitățile posibile în caz de conflict“.

LE PETIT JOURNAL se ocupă întâi de acordurile dela Locarno, apoi de pactele de asistență mutuală, precum și de tratatul cu Uniunea Sovietelor. Examinând apoi raporturile cu Mica Înțelegere și Polonia, ziarul scrie:

„Sunteți legați prin alianțe bilaterale cu guvernele din București, Belgrad, Praga și Varșovia.

„Pentru a aprecia valoarea reală a acestor alianțe, trebuie mai întâi să ținem socoteală de împrejurările geografice: Acordurile cu România și Iugoslavia pot avea o semnificație practică în eventualitatea unui războiu european general; ele n'ar putea avea însă aceeași semnificație în ipoteza unui conflict franco-german; într'adevăr, nici Românii nici Iugoslavii nu sunt vecini cu Reichul. De aceea acordurile noastre cu România n'au fost niciodată serios puse în discuție, nu tot astfel a fost cu acordurile franco-iugoslave: Italienii ne-au imputat adesea faptul că cu toate eforturile diplomației noastre, raporturile dintre guvernele din Roma și din Belgrad au rămas mereu destul de rele. Pe de altă parte, comunicatele unor agenții ne-au înștiințat, săptămâna trecută că Președintele de Consiliu iugoslav ar fi declarat în Camera Deputaților dela Belgrad că problema Rhinului nu interesează decât indirect țara sa, care dorește să rămână înainte de toate o putere balcanică și o putere a Europei Centrale.

„Pare că singurele alianțe susceptibile de a ne atrage mâine într'un războiu, chiar dacă n'am fi atacați, sunt alianțele cu Polonia și Cehoslovacia.

„In fața amenințărilor viitoare, din fericire, pozițiile diplomatice nu rămân niciodată inuitabile pe jocul de șah european.

„Dar va fi de datoria diplomației noastre de a nu ne

lăsa depășiți de evenimente, reuși-vom noi oare să cvingem Marea Britanie și Italia de nevoea de a prezerva Statu-Quo European? Sau, dimpotrivă, fi vom constrânși să rămânem o putere occidentală și colonială, și să nu ne sprijinim decât pe vecinii noștri imediați?

„Acestea sunt crudele întreburi la care lovitura de forță germană din 7 Martie ne silește de pe acum să ne gândim“.

POLITICA EXTERNĂ A AUSTRIEI

In numărul din 12 Aprilie, NEUE FREIE PRESSE publică un articol al cancelarului dr. Schuschnigg, în care se ocupă de politica internă și externă a Austriei. Cu privire la politica externă, dr. Schuschnigg, scrie:

„Protocolurile dela Roma, care ne leagă în strânsă amicitie cu Italia și cu Ungaria, nu exclud alte State, ci țin seamă de o lărgire a cooperării economice și culturale. De aceea ele formează o bază solidă pentru a demonstra voința noastră de pace în direcția întăririi și aprofundării raporturilor internaționale, mai cu seamă în Basiful Dunării. Este o bază care prezintă o importanță deosebită în actualele timpuri de mare tensiune în atmosfera politică europeană.

„Austria își poate împlini misiunea ei istorică, mai cu seamă în Basiful Dunării, numai dacă rămâne stăpână pe hotărârile ei“.

RELAȚIILE IUGOSLAVO-BULGARE

Ocupându-se de raporturile iugoslavo-bulgare, SAMOUPRAVA, scrie următoarele:

„Că politica de pace și de încredere reciprocă va triumfa și mai departe între popoarele noastre, ne-o dovedește și faptul că această politică își găsește sprijinul real și moral la cele mai de frunte personalități responsabile ale popoarelor noastre. Căci, atât la poporul bulgar cât și la cel iugoslav a pătruns conștiința că noi suntem îndreptați unii spre alții, mai ales în ce privește desvoltarea materialo-culturală a țărilor noastre și că noi, trăind în pace și în încredere reciprocă, putem să ne desvoltăm neîmpiedecați și să ne folosim de toate puterile constructive“.